

v6 m. na⁶

ve Starém městě l. na

A. J. Dolesal NR 20, 144 (U)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více + qm.

< sedělo za stolem více fariseu^o >

gr-ucolāš, mnoho

A. J. Doležal NR 24, 90 (Darych)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více po ne-
„zbytečně“

⟨ Vidíme, že už najdete více myšlen fitelcem (Havel) ⟩

A. J. Bolesal NR 21, 64

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vidovat

"papírová vatrada" za vidovat

A. J. Doležal NR 2790 (Frélicov)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vlas

spis- vlasy

↳ na říze splýval um dlouhý, bílý
vlas i vous >

A. J. Dolžal NR 10 243 (2)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vous

sp. vousy

< staročeské met hrášny, býly' vous >

A. J. Doležal NR 10 273 (21)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

všechnu v zářij. větě

< ti všichni již nejsou na živu,
u. z těch ze všech už není nikdo na živu >

A. J. Doležal NR 10. 244 (U)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vídce

5. sv. - čc

8pr. - ce

A. J. Doležal NR 22, 280 T₂

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vylízet

↳ jak [v]souh vylížeš před obecenstvem

l. vypadaly

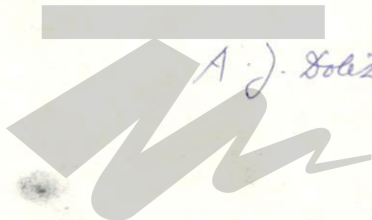
A. J. Dolížel NR 27, 89 (Frelích)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzhleděti

↳ poštovní schránka vzhleděti jako uvozený domeček,
m. ~~z~~ vypadá >

form.

A. J. Holáček NR 10 244 (21)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

viti si
inept. vemu' si

nefis.

A. J. Dočkal NR 10 241 (21)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zabijáča

Prav.: -1-

G. J. dovezal NR 20, 143 (U)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zabráňovati + sebst.-verb. ³

Žátes zabráňující vyplati do sířechu moré >
l. vyplati

A. J. Doležal NĚ 22, 287 T_R

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žabrat

žabere^h

l. žabere

A. J. Dočkal NR 27, 90 (Thelelele)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záčít

Začli, sp. začali

A. J. Dolízal NR 73 82

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

začín

začla

spř. začala

A. J. doležal NR 22, 281 TR

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záhy
luc. S.

< záhy vyjel měníc >

A. J. Dolžal NR 24, 89 (Korych)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zahy

2-y odfoledue, spr. brzy odfoledue //
brzy fofoleduech

A. J. Dolžal NR 10 243/W

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zachrauce

op. zachrauce

A. J. Doležal NR 24, 91 (Dvůrč))

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záleží

dát si na cemu záleží

germ. ^{<na každé práci>}
každou pečlivě udělat // rybnat

A. J. Dolžal NR 70 245 (21)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záleží od čeho
↳ od frakce >

Spr. na čem

A. J. Doležal NR 22, 148 TR

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zaučestí < na mapu jmelno >

opr. kapsati

A. J. Dolčřal Nř 22, 278 TR

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zaprositi

< kářiáreš zaprosil, sfr. foprosil >

móda

" vlastně znamená 'formou prosby si co zamlouvat.' "

A. J. Doležal NR 10 243 (u)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zapisovati na co

< Školke' reformny zapisobily i na vjroj lebbe' knihy >
v fold. době hojne', ale "neopra'uvěně"

A. J. Dolžal NR 13 82

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zašlona

sf. - cl -

A. J. Jozial NR 10 78 (D)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

raslouziti si co

spr. ceho

A. J. Dolezal NR 27, 88 (Frélichy)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zasloužit si toho¹
sfr. - toho²

A. J. Doležal IVZ 37, 153 (Dělnat)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zastavitel cestu k domu

l. zastoupiti

A. J. Oberal NR 22, 280 TR

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zatím co

12. je Silvestr veselý a bujný, nový rok musí
být obrazem celého nového roku

sp. - Edizto

A. J. Wdělal NČ 31, 154 (Silvestr)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zakřívák. Koum co

podle Pravidel (145) spr. mti. za žle'

A. J. Doležal NR. 13 82 Op

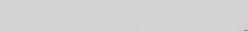

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdátí se + inuf. liti.

[Hoch se zdá být cíl a cíferný]

opr.

A. J. Doležal NR 2789 (trélich)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdraviti se

l. pozdravovati se

A. J. Dolžal NR 22, 278 TR

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zděla
u bás. Spilky
neolog. m. zděla // zděly

A. J. Dočkal NR^v 13 82 ~~82~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdvihati

sf. -1-

A. J. Bolešal NR 22, 282 $\overline{12}$

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edvičati

Prav: i - i -

A. J. Dočkal NR 20, 143 (U)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

země

uderil o zemi, sfr- o zem
sradnouti na zemi, sfr- na zem

A.-J. Doležal NR 10 247 (21)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Země

4. sg. - i < plivl na zemi >

zr. zem

A. J. Šolc 12 24, 90 (Korych)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Země

na zemi, pod zemi

sfri. na zemi
pod zemi

A. J. Dolžal NR 20, 144 (U)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zhasnouti co

p. zhasiti

A. y. dočkal NR 10 242 (21)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řísťati čeho
Lmista >

u. co
~~u. co~~

A. J. Bolesal NR 70 243 (u)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zmluva s číu

Gr. číu

A. J. Doležal NĚ 22, 278 TR

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

zodpověďkou za 10
l. odloženou

A-ř. Dolníal NR 13 83

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rodinná dužnost

spr. od —

A. J. Dočkal NR 27, 89 (Frécler)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žůstali slat v údivu

opr. stavuli, zastavili se

A. J. Doležal NČ 27, 89 (Frécliv)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zůstává stáť

spr. zastavit se

A. J. Dolžal

NR 10 77 (D)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozprávati si / rozprávati si na čo
<na stôsti>

u. Kome
Čerun

germ.

A. J. Doléžal NR 10 244(2)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslo: 200
l. 20

A. J. Dolisal NR 10 243 (21)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žadat čeho po čou
↳ po krobati
asi mor. m. na čou

A. J. Dolenzal NR 27 89 (Fielich)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čadati si co
sp. číslo

A. J. Dolžal 10 77 (D)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Doležalová, Martina

Hlodaš / -aš

NR 88, 2005, 269-270

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Doležel, L.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stovokod - roztržený bohatejší korvický abričub
„krulj' frohrěšes“

[Do zbylého korvického ^{po} vyčoupaní ovcí...]

[ozářené kvapice ultrafialovým paprskem]

Doležil NR 38, 59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

flec

horn. slaug

~~Kolešil~~ NR 38, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

furt

ob. č.

Doležel NR 38, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hubertá'g

ob. č.

 Kolem NR 38, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hant

hornu-slang

Doležel NR 38, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

koncentrační

ob. č.

Dolní NR 35, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

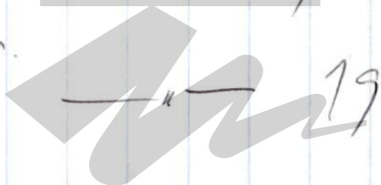
koukat

obč.^v

~~obč.~~

Doležel NR 38, 77

koukat se hov.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

levača 'leva' ruča

hov.

Doležel NR 38, 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moc peněz 'mucha'
hor.

Doležil NIČ 38, 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

folky 'člady'

hov.

Dočel NR 38, 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šilovny'

ob. č.

Doležel NR 38, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

statule

ob. č.

Doležil NR 38, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

končapluný
ba's. rast.

Doležel NR 38, 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dostál

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

doběh železničních vozů

smysl: závislost na tom, zda dostaneme dosti

železničních vozů & dopravě
nerozumitelné!

Dostal Jazkoub 1, 171
247

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

popřítavát co
< železo >

běžně popřítavát se po čem

Dostal Jazkoub 1, 171
'47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

poptávka čeho
<želera>

spr. po čem

Dostal Jaz Kouč 1, 171
247

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vydat < objednané zboží >
1. postupně dodat zboží, jehož množství bylo
prodávajícímu stanoveno
2. hojné se užívá, potřebné

Dostál Jarkouš 1,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Drbek, E.L.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ne'sti / nositi v přenes. významu.

"někdo snad namítne, že všem talová jsou obrátka
a že je v nich kus poesie. Kdež pak! To bývalo asi za
ovobit času v německé nebo ještě spíše v latinské, z něž si Germani
tohle vyfipčili; ale my nepři' Němec při talové 'fragen už nesem
vůbec nepomyšl' i v nové německé jsou talové obraty už
jen opotřebené fráze, u nichž původní význam slova již úplně
zameš, edežto u nás ne'sti a nositi má posud náležetby' svůj
původní. My bychomli slyšime slovo ne'sti, představíme
si vždy nějaký pohyb, jak ovou činnost, ... Zkrátka
a dobře: paž' čerť jest arcibý; Čech, co říkne, mysl'í
dopřavdy, ...

Drbel NČ 2, 146

vésti jmeno, nazev *

genm.

Sp. slouti, jmenuvati se, byti nazvan, říšati čemuž

[REDACTED]
Křídlo NČ 2, 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

veštri nápis, obraz oslavence, věnování

< Husův kámen uese relief Husův >

Spř. na věštem je (byl, býval) nápis ...

< na kamenu je kraszen, ufevněn relief >

Dybel Nu'c 2, 145-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

147 ne'sti vinnu ka čemu

Schuld tragen

sfr. byti vinnu

~~147~~ [odfoučnost]

sfr. byti za co odfoučen

146 [best za co]

die Strafe für etwas tragen

sfr. byti jobrestati za co
pyřati za co

Díbež Nč 2,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nositi hodnost germ. hon. Würdenträger

sp. karalvati

~~_____~~ 8762 NuC 2, 146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nositi osvetu, kulturu
spr. sítiti. Jerm. slov. Kulturträger

Xibez Nič 2, 146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nositi plavous Germ. einen Bart tragen

Sp-je v tvářích zarostlý
rostou mu vousy

"O tom, co můžeme odhodit, vědíme, že to nosíme, ale to, co
na nás narostlo a je částka nás, to máme!" Drbeš NUC 2, 746

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nosnost vagóme

"s německou důkladností a abstraktností"

"Čechem by stačil napísť:

Unese toli a toli"

Drbeš NÚC 2, 146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podmet

Drbel zavádí u. podmet = subjekt
podmet „př. otroci“ a nerozumnější příklad Latin.
subiectum “

Drbel NÚČ 2, 146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Drůbek

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nov. m. akuz. po slsích vnitřních

[byla viděti čerť, hamoucí fole, spí. bylo ji viděti]

L. Drubeš NR 3,177(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přechod. fut. s hlavním členem přet.

chyb.

< ve bituonc do prostoty volala, spj. vbehišii >

L. Drůbek NR 3, 178 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst-verb.

„řec' nahyvá' tofornosti a neuvěřitelnosti“

„dávati přednost spíše slsu“ (viz Seb-Ertl 107)

< rozložila své papíry za časnutí' matky Adamové >

< neměl touhy po uplatnění se při věcí'm podobném >

< bojo život naučil ho sěbění'm s házdou malic' Eost' >

Štěpán NK 3, 177 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Substantivizace adj. v neutru

„projevo zavistlosti na učen.“

raději subst.

se zájm. to, ono (viz doslady)

i bez nich

↳ oč se obohatilo lidstvo v technickému, o to se uyní
šidí a připraví v duševně

L. Krübel NR 3, 178(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Učitel' tvaz adj. a přičestí
m. jmenneho

ve funkci' dohledu
podle obec. řecí

byl všecek rozsloubený
méli houitbu najatou
jau dobře uschované

L. Drábek NR 3, 178 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti k čemu (sukst. verb.)

<skaliny gly & rozemati, spr. bylo lze rozemati> germ.

Družek NR 3, 177(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dati + inf. ve výz. kauzativním
"zbyt. opis"

dati ručím zase klesnouti

P. spustiti

L. Drübel NR 3, 177 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fantasmagorie

č. příloha

Wien Nr 3, 176(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fascinující

s jasnou až f-i' vzdornou nenávisť

Žubek NR 3, 176 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

groteskne

dva vozy pisobily trochu g-e o. podivne

brocha NR 3, 176 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

legie

↳ klavír Jana Jiřka l-e vyplněný, č. řáda >

číslo NR 3, 176 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

14.
Chati

3-pl. thov, sp. lžou

Dráček NR 3, 177 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

najati

Spis. najmuouti

Štábeš NR 3, 176 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odvislý od²

byla od Adamů odvislá¹ Jeru.

sp. na Adamech zavísla¹

 L. Dübek^v NR 3,177(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ohledue² germ.

mlti šteti o. deti, sp. s detmi
trfeti nejistotu o. nasledci, sp. o nasledcih
mlti nejistotu o. navratu, sp. ve vci // stran navratu

L. Drubek NR 3,777(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ono + adj.   rekonstruovaná adj.

"projev závislosti na něm."   raději subst.

<obličej její zarážel zase oním dívčím a mladým>

<ono daševní, s čímk se objevil>

L. Drábek NR 3,178(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

o proti 3

o národnosti, sp. proti

germ.

X. Vrábek NR 3, 177 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

patrný
p-ým se stali germ.
<staly se patrnými celné obně >

Drábeč NR 3, 177 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

poslední

peníze papírové i železné, poslední? žij v sáčku germ.
sfr. tyto

L. Krüger NR 3, 177 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foslouchati co

<svaj zdnavy' insturdt >

Spj- ceho

L. Drubek NR 3, 178/B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pronajat

sfir. pronajimat

Drúba NR 3, 176-7 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prodávati: oimn, sp. co

prodávati: nejareknu neprodloženebam, šilenebam oimn

L. Kráček NR 3, 178(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přijati

sp. přijmouti

Důvěka NR 3, 176 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sejuncti:

sejunct
sejunct

m. snal
snar

Druck NR 3, 176 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten + superl.

"zbytečně za něm. člen určitý"

< i ten nejfovrchnější 'svatel lidí' >

D. Krubec NR 3, 178 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to + adj. zpodstatňování adj.

„projev závislosti na něm.“   naději sebst.

< vybito se ve mně to věcně mučiče >

< začal se zabývat tím novým, co vyšlo do jeho ústa >

L. Družek NR 3, 178 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uál, - e

sfr. - u

Drubel NR 3, 176(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

udiviti Boho / udivovati Boho
'č' uvesti v podivení Boho'

[Lidka udivila Jana nečekanou formací]

[udivuji ho jeho lid]

L. Drábek NR 3, 177 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

využití co

< tuto její vlastnost >

sp. číslo

L. Drübel NR 3, 178/B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzdor čemu
< všemu >

gov.
 spr. vše vše

L. Drábel NR 3,177(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zodfoveden

není za své jedinou zodfovedna, spr. odfovedna germ.

L. Brückel NR 3, 177 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rodovědětí co
< požadav } >

seru.

sp. vědovědětí na požadav }
L. Drábek NR 3, 177-8(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rodovědnost germ.

spr. odpovědnost

L. Drábek NR 3, 177 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dubský

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Pišlovi'

nevhod. příklad sjeuč. pišlovi' v příkladech
Jona Anijota

Ota Dubský, NR 17, 233, 91-94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Durdík

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jevy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Diminutiv - sociologický výklad velké frekvence diminutiv v češtině

"jaz. č. 8 z jedné věci vychází vláda, sněm, úřad, vojsko,
výrostky, společnost, básník, l-za vůbec, vše to jduvalo ne po
člověku a učivalo jiných j-ů, než věc, než čísel. Č. j. vyvíjelo
se pouze jedním směrem - obmezen jse na žensk domáci v prvých
vzrších lidé stal se jaksi j-em žen a dětí a ty finedly do nich
ono množství diminutiv. ... V českém máme celé básně, kde
věcra substantiva se zdrobnějí. Jsem si úplně vědom vlastního
přívabu, jež z diminutiv na jehodněm místě má, a kdo chce
mluvou ženských a dětí sarkastizovati bude v nich vždy
míti výborný prostředek, vskutky ženskému učivalu jich
možná celku 4

DK 30

Durdič - diminutiva

česky píše "obmezen jsa na Enuh domácí v postých
vostodě lidu, stal se jaksi j-em žen a dětí,
a typově do nich ono množstv diminutiv"

Kallilogie 1873

podle Eisner Chrámu 7/6 386

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~Kompozice~~
Durdic - háj kompozita

"že by složina slova slovačtině nesmědčila, jest předručen, jejž
j. taku nejlépe vypráví. Pohledujeme jiu na jmena míst v Čechách
a jinde."

DK 27
[Durdic]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Lok. sg. typu "hrad" na -u

" kde lokal v řeči lidu se zachoval, nezapomněme ho"
ve Vamberce, v jazci
mnouí naději fíšan v jazci

DK 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Part. l-ové

„ahčom? u verijelém slavnostním uhlavení ovouss l vzhled
dali a jednoduše řekli slad, sed, řed, vlad, vrh,
zved abh”

důvody: uhlavi tak lid
uhlavili tak starí Čechové
ostatní Slovane se l vyzbaví
Slovane má rád na souci slabě a otevírání
získáme jednoduše slova

frat l, ale uvylovat

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

DK 7

Slovesed bohatěji rozvíčelo atributu

↳ Hleděl s nad městem čučejících vrchu, ži. s vrchu
nad městem čučejících

„všec strážij se fodle uem. zřisobu i ujedelní“
atributy před slovo, ač za slovem ušta dost

DK 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jednotlivosti

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

by sem
by sme

novotvary u- "starých, správných a liberálních" bych, bychom

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

cesta

< wazil c-u feti mil, lefe fet mil c-y >

DK 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čistý č. rozum   reine Vernunft (Kant)

over

X bloße Vernunft   pouhý rozum
faktické kolizovat

David v Předml. k Dejinnám
filosofie nejnovější

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ja' ve funkci subit.

něm. das Ich
franc. le moi

v čestné jmenování

ovčák

lež angl, nec

v lat. doboruce s nec. To

Durandův Průvod. s dějinám filosofie
nejnovější

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uino čeho

podle dvou čeho
yot'ra' d'urdi'z

DK 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

náhled

over

hledání se umění
ale náhled je už rozšířenější
rozdit mezi náhled a umění

Durda & Pichal & Dejinská
filosofie umění

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odměna

↳ dostal o-u dvaceti zlatých, kofe dvacet zlatých

o-y >

JK 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fěst

jednati na svou fest (auf eigene Faust)
germ.-ni. jednati o své újmě

DK 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

protiklar

600118

prý sem. podle Widerspruch

ale už lat. contradictio, řeč. ἀντίφασις

Durdě hají'

Durdě v Podmíně

z dějinám filosofie nejnovější

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slovo držeť: (Wort halten)
germ. u. slove drzati

DK 18
obhajit jako spr. Sub NR 1, 263n.
Erl NR 7, 275n.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slyšeti

germ. hudba je slyšet u. hudba je slyšet

DK 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

starší je x let

(bratr je dvanáct let starší, sji. bratr je dvanáct let)
lid: kolik je mu let?

DK 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

videti

germ. vojáci jsou vidět, u. vojáků jest vidět

DK 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vliv

ověřit

// vplyv s "oprávněným odstínem významu"

pro Germ.

ale němci je vytvořili velkou formou zdroj lat. influxus
proč bychom se měli bát novotvaru.

Šardiš v Průběhu

s Dějinami filozofie nejnovější

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zalozna

utvoril Durdic 1858 (viz DK 28, Weingart SČK 180)

Zučlo najjme nezogelo, ale dues je bezne'

NR 4, 106-7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dvorský

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

autogramy

vespa

svazky NR 44, 309 (čas.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jednat - za druhé
↳ jednat soudruzi chlebi' vytvářet pracovní pří-
ležitost, za druhé vyplí' při tom na sebe
porušení dvojité' gogz

L. Dvorský NR 44, 308 (č. 1.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kde m. Edy

↳ k vašeho večera se čtenáři dne 10. června
ve 20 hodin, kde se sejdeme →

L. Dvorský, NR 44, 308 (Čas.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyřístat

nespr.

Doordy NR 44, 309 (Čas)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dvořáček

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Abstrakt. sušst. m. slsa

↳ Oddělení mládeže podle požlavi' jst vsak
nemoznost (Přihoda),

spz. Oddělovati mládež ... jst nemozne'

// nem' mozne'

z. dvořácké NR 16 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Obj. ve funkci doplňku místo adv.

schéma: Elle se tenait debout, fière et dédaigneuse

Stála pyšně a pohrdavě, nespr. pyšná a pohrdavá

Na označení stavu přechodného, důvodní nálady odp. užívá francouzština v doplňku jména příd., Sděsto v duchu ostyhy tu často slouží přídovce

↳ Ruce vypadaly nemotorny, stiskněny (trafpassant) > u. nemotorně...

↳ Umohé'z toho, mimo co jste bráceli chotějní a nešťastní, hypotizovalo mou duši (karašed) >

↳ Oldřich díval se chvilu usavě' na tuto ženu (šimáčed) >

"zpív' velmi často' u uladních spís-u, v předladiach pab
šmahem, na každé' stránce"

S(metabula)

J. Šovráček, vyprávějí: 'galci'say v uč.

sladké, NR 16, 69

z tomu ...: bude potřeba' podrobně' jeho zřevna'mu', nchiti se, "myšlen' skuteč'".

Adj. (toar jmeny) m. soustředce se ja
odděluje se čárkou je franc. zpisovbu

Ze osmahli' a opaleni; suosou suaduo pec, v miz je
družite (maupassant) > m. jouce osmahli' a opaleni'
[Těžkopádná, aby mu porozuměla, domnívá se že Jindřich
nemel vědouti o vařivosti (Karásek) > li. jouce
nedost diáframa // protože jest

[Klidula je hlazením, neschopna formelnosti (Vachek)

obro franstiny, němčiny, lat. VSKÉ j-i
střed se rozitl mezi v zardění doje a stavn'
"zda se, že chyby (nominalu) zpisovbu časem úplně zruší"
a zatlaci vztuhu doplnku slusého"
"i u nejlepšíh spis-u"

J. Dvořák, nejčast. galicisany v nč. skladbě
NR 16, 102

Adverbial. učení' z důrazně' (s předl. pádem)

131 galicismus C'est à Prague que je vous ai vu
Je te v Praze, co (řde) jsem va's viděl
sp. V Praze jsem va's viděl

< A je to diš klotičněm v Gladu pirorenčes kačona,
stěný formuloval, že jsme tvědly tohoto sporu (Kette) >

< Bylo to v nitru neuvčitel's vřchoditel's paláce ... v oramoced,
řde je vřchen stě, přeměšen sam uau'toval svělo
vřmčel's Heliogabala (Karaš) >

< To ~~je~~ tare' je st', proč jsem va's fornal (Weiner) >
u. Proto také jsem va's fornal

132 "uobda", "nejasnost" y. dvořáčel nejčast galicismy u zc.
řhadlic, NR 16 131

Olderb. uč. zděračněne' (s nom.)

131

galicismus

↳ Víte, že je to jovaha, oím působíme na lidi (France) >
u. na lidi působíme jovahou

↳ Ale byl to jen lid obecný, do učebz' této slova
a trary franc. učebz' (Flajšhaus) > u.
učebz' jen do lidu obecného

132

↳ Domníval jsem se tehdy, že to bude xystus,
že zastihnu básně (N) >
u. že básně zastihnu v xystu

"móda", "nejasnost"

J. Dvořák nejčast. galicismy
v uč. skladbě
NR 16

Okus. s instr. dopřidovými usto vedl. vody nebo jiné' vody
upravený galicisms

< Blady, vzneseny star; v'ím se gentlemanem
(Weiner) >

„dosti vzácná“ varba

J. Dvořák, hejčat. galicisms v no. skladbě,
NR 16, 70

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Príbít neshod. u. shod.

(tvorbu genitívum)

gen. parost nad obryšlou mru galicisimus

le vieillard d'une avarice incroyable
staroc neměřitelne' caroty

l. neměřitelne' caroty

ležny' vo franc., lat. — zvl. vlastnosti a slovy d'evny'

Laia spatic starce ohromne' oblyosty (France)

un vieillard d'une vaste corpulence

Zemlena' svitilna, bledost' vesične' kopyla komnatu
v watnyh' folosvitel' (karišer)

u. wstične' blada // blada' jaro mēsic

J. Dvořák nejčast' galicismy u. u. s'laděc

NR 16, 132, 132

Číslo 8a - je již uselouvaná!

< podle těch tři sta až čtyři sta programů (Vukobla)
u. podle těch tři set až čtyři set >

y. dvacítky NR 16 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Doplň^o vyjadření^o instrumentálnu ráju. on, ten
galicizmus

133 Moi, je suis content et j'espère que vous le serez aussi.
Ja' sam spokojen a doufám, že [vz] budete také! >
v čes. se musí opakovat doplň^o nebo se může bez újmy
javně vynechat

134 Udalost^o zdaji se mi ... fantazim. Ale nejsou jimi (y. s.
guth-jarbovy) >
Uterdím vám, že jsem do va's kamilován, ale ... ještě
nejsem na nejlepší cestě se tomu státi (Moupassant) >

ZEMSKÉ
MUZEUM
J. Dvořákův ústav galicizmy v n. službě
NR 16, '32

Doplňkové vyjadrení genitívem jalosti
m. adjektívom

< Elle était d'une bonté extraordinaire, de la noblesse
de bonté, p. noblesse de bonté >

< Ясновин нежені се ниякі наторені, наладінію небу
добраце мистичіх елловості (Трохазька) >

< Предложено ішло глумиворядне чистості (Симанец),
m. noblesse de bonté >

ukrai. často u menších prekladoch

z dvoch nejčast. galicismy v nč. skladbe
№ 16, 32

Dopluč volně spojený, vyjádřicí jménem (adj. nebo subst.)
↳ dopluč absolutivní

napodobení franc. a jiných j-ů (lat. uim.)
v ^{čl.} raději nahrazujeme participiem nebo - částí a (ope-
" celou větu vedlejší, a to fr. cinnou, časovou nebo přípustkovou "

↳ ualický, ještě, soual packy (Rouquette) >
l. 'když byl ještě m.

↳ Prvotá a uairní, nezualá ani koterie vzírání se
(Balzac) >

↳ Hluční a gestikulující, zachovávají přese vše míru (Weimer)
m. ^{čl.} ^{tržba} jsou >

↳ Tězkopádna, aby mu ^{tržba} domníva se, se (Kardel)
m. jsou nechápava // ^{tržba} je ... >

↳ Egoista, přece však nepsem ^{tržba} způsobem, abych
opřítal jiným dobrodini (Barrie) m. ^{tržba} jsou
sobec, přece ne do te' mky, abych on >

Doplňt' volně spojený' vyjadřeny' participiem - doplňt' ab soluti-
vni
nasoobnenu' frant. a jinych j-u (lat., rom.)

< Une fois braki, il ne croit personne. Erareu, nevert
m. Byr erareu // Protoze by erareu >

v ces. j. raději nabrazujeme participiem nebo - raději a
leže - celou větu vedlejší, a to participiuou, časovou nebo
přijestkovou

< Participium formate' politické' jedine formulovaly, projev
autoritativnost (J. L. Fischer) >

"Šablona, ochuzení' jazyk možnost učitel'sko, písemní, silo
vyjadřeni', obelbena volně v jazyce filosofické, v liter. kritice
už od let devadesátých (Karašed, Keatken, Arnost Procház-
ka a j.)"

J. Dvořáček nepřest. galviciem v nč.
saladě

NR 16, 32, 134

Doplněk u. vedl. věty podmet. nebo podmet

134 Galicismus (nařadobení vazby dvojité auz. nebo uom.)

Více se gentlemanem (Weiner) >

135 Od té chvíle, kdy byl ueddo formou jptu mltksem, ...

(Weiner) >

J. Dvořák nejčast. galicismy
v no. skladbě, NK 16,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Infinitiv místo věty vedlýš'

100 Je suis heureux de vous voir
Jsem šťasten, že vás vidím.

101 " Franc. infinitiv má funkci mnohem větší nežli český,
zvláště při pracování u věstěšch. ... Jst ovšem analogické
užívání infinitivu i v němčině a jinde ... "

< Jsem šťasten seřlati se s Francouzem (Lougnette) >
m. se seřlati

< Necht se má na pozorování se poučiti jej (Barrès) >
m. spojoji se s tím, se přistane na tom, že

MORAVSKÉ
ČESKÉ
MÚZEUM
J. Dvořákovi, Nejcást-galicisuny v no.
sladbě, NK 16,

Katachvře

pisálady

v čl. J. Dvořáček, Poměchané metafory,

NR 9, 25, 33-38

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Katachreze

< Kóren sloveho formalisumu a mechanisumu
framenit často ... (Přihoda)

m. Kóren Evol //

Formalisumu framenit

J. Dvořák NP 16 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Komp. nižšího stupně u. vyššího

Il regarde moins la beauté que l'argent

Nevidí tak na krásu jako na peníze

|| Hledí víc (spíše) na peníze než na krásu

"François velmi rád a často - nad usus český - usmívá
si srovnávaní stupně nižšího, na fr. c'est moins cher
je to lacinijsi, než. meilleur marché"

obličej v o. slohu esejist. a satirist.

< Byla to méu psycha nář. misanthropie

l. spíše misanthropie nář. psycha (Barre's)

< Je taková interpretace experimentu je krajně povážlivá, vadí

Comtois méne než forisem tese (J. P. Fischer)

l. nevadí tak jako

J. Doorka, hjoant galicisuz
vnc. skladbe, 102

Kondicional u. ind.

"nápodobou subjunctivu" galicismus
ve větě zavržené na zájmu, majítku však smysl klady'
"vzácné"

↳ Dámu, o níž jsem nejdříve byl, že by nebyla sladká
a věrna (France) > u. že jest

↳ Dvořák, nejčast. galicismus v uc.
sladké, NR 16, 100

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Neosobné výrazy místo osobních

galicismus

il me faut être fidèle
musim být věrný

„stránil a měl věřit podle franc.“: je mi třeba

je třeba, je nutné, dužno

„často u nás u nás obyčejou, a to stereotypně
i tam, kde by výraz osobní, na fr. musim, ma'im ...

byl jasnější, přesnější“

„jedná z překladatelských neumětlostí, jedna z afektací
(v jazyce přirovnání)“

Je une lo [= zradce] tréba, dâim lo guillotinovat
(France) > in. musim lo mit // dopředu

J. Dvořák, nejvíc galicismy v uč.
skladbě, NR 16 100

Objekt zdůraznění!

130

podle franc. schématu C'est toi que je cherche
To jsi ty, Stecho-^{ježíš} hledám u. Tebe hledám
Dobro (Maurassant)

< To jste vy, to není ~~dito~~, Steco ~~často~~ libám >
u. va's libám

< Nem'to tedy ani historie, co podává Condorcet, ani méne
sociologie (J. L. Fischer) > u. nepodává C. ani historii ani
sociologii

131

< Bude to vředyly jeho, genius, jemuž bude patřiti ma' la'sea
(Vaché) >

opod. už u Kennedy
žlyt, čtu dál kým častěji, ev. v slohu žurnalist.

J. Dvořák, nejčast. galu'sky v uč. sč. 1866,
NR 16,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUSEUM

Objekt v aruz. zdüraržený, vyččeni' v čili uelý a odraz na
něj osob. zářm.

galicosmus Co garçon, je le connais bien
Tobito chlapec, zna'm ho

< Tuto směšnou hrdku, pověsíme ji (Barré's) >

< naši bezpečnost, nechme ji na fofoji (N) >

lasti často v přehladech, v k. nemučnosti "

J. Dvořák, nejčast galicosmus v no.

MORAVSKÉ KRAJČE, NR 16 130
ZEMSKÉ
MUZEUM

Part. pas. bez jsa
tyv-

101 Logardec' do loin, toute chose parait petite
{ Pour porrova'na zdali }
{ Je-li porrova'na -u- } , kazda' vec' vypada' mala'
{ Porrova'ne-li j' -"- }

102 nejp. : Porrova'na zdali gali'cisunus
< Jjih [Individualni] vyvoj sledovan v rade' casove, jso'lyne
obraz vyvoje lidskeho ducha (J. L. Fischer) >
m. bude-li sledovan
< Kdo by, obeznamen s kriticem dramatu nemci,
nevzpominal (Ot. Fischer) > m. jsa obeznamen
vliv frans., nem., snad i lat.
stira se rozdil mezi vyznacemim sloji a stavu
"zda' se, ze chyby (vominat'ni) zpusob' casem uplne' zotocni'
' a zakladi' uzi'vanu' doplucu' sluchu" "i u nejlepsi'ch spis-u" /.

Caribum u. albiva

il fut flatte' = zabalobilo mu
nezpr. byl polichocen

čís. da'va' přednost albivu galicismus
netvorní spás. od sls nepřechodných
zpravidla

< Polichocen, avšak domd odolavaje, Mariolle sičel
(Maupassant) >

< sobota následovaná veděli'... (N) >

< V aleji kraličel Louvinsk předst. hraný historoskem (Kerval)
u. Skreho předst. kerval // před ulicē sil
v jivod. prose u 4. 7. "mondainušk spis-u", "at už 2 afertova-
nosti či 2 nezualosti"

v j-e starším jen v reuquatu < Jiri's hl form'ba'u a bicova'u >

kvotičed, nejčast galicismy v uč.
sladbi, NR 16, 97

Pauzy podle franc. u. doplňku

↳ Původně vzdaloval se zase, hostejný, uvoz slovy
"L'admette plutôt" (Karásek) >

"v běžných překladech velmi často, v próbě převodní
většinou jen s afektací"

y. Dvořák hejtář galicisms v uč.
skladbě NR 16 165

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Pauzy podle francouzsky u předmetu a adv. uč.

164 < Le voyageur, trop souvent, traverse, indifférent, cette région
= cestovatel příliš často projíždí touto krajinou lhostejně >

J'ai rencontré votre frère hier soir
|| Votre frère, je l'ai rencontré hier soir
Hier soir, j'ai rencontré ...
J'ai rencontré, hier soir, ...

nařadoborávní franc. řol. v předložkách

165 < Udečnost zachráněných, uštěvátky ji v foehy buost (N) >
< Bylo lze, na velkou datě, slyšet moře (Kardšer) >
< Sávají napro, s velkou chlubivostí, nejfirpadnější >

166 < váznost (Barrès) >
< Při včerejší pohřbu, nad otevřeným hrobem, za zvuku statulek hymen,
vedal mu číst čis, y. dvořáček, nejčast. galicismsy v uč.
sladké NR 16 164-5

Plur. adj. atributu & většina názov. subst.

< Posilám požadav osvobození Alasku a Lotyšsku (N) >

< Kraj proteřaný regulovanými Svatou a Svítanou (N) >

galicisms

J. Doornik, nejčastěji galicisms v ro.
sílání, NR 16, 69

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Plusquamperfectum

99 jou v j-e kvizním, a i tu zúdra - obyč. perfectum
vliv francy ~~lat.~~ lat. a zvláste uo.

galicisms tam, kde je plpf m. presentu, "opédivole"

< Když svou snúrku gly odvíkaly, spáli' ji (N) >

nebo m. futura "na označení dějové jistoty v budoucnosti"

Après avoir fini, nous sortirons "infinitif passé"

Až skončíme, vyjdeme ~~nesp.~~ až jsme byli skončili

100 < O. m' si budete moci učiniti představen, až jste si byli
přičetli už první slauel (N) >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

z. dvoracích, nejčast. galicisms v uc.
skladbě, NR 16, 100

Präteritum (= perfectum) u. futura (= presentu doh. slova)

98 „V souvětích, která vyjadřují nějaké porovnání, zřetelnost, obecně
platnou pravdu atp. Sladíme - na významu stejné priority -
v čín. presentu slova *cloumanzhi*, *Ederto* ve franc. (a rovněž
v lat. ^v nom.) *triva* = perfectum.
z sloves *jazba* *popud*?

Tout animal, dès qu'il est né, aspire à la volupté.
Každý živočich, jakmile se narodí, báží po rozkoši.

99 *Oheň zapáli, jakmile sira se ho dotkla (manpassant)* →
ni dotle

nesmí deště, dohád jste nevypili své dva boflizy velmi
slabé šávy (N) → *ni nevypijete*

J. Dvořák, nejčast. galicismsy v č.
slovník, NR 16 99

Préteritum ("perfectum") in. přítentu ve větě vedl. předmetné
při současnosti děje

galicismus
Je savais que vous étiez malade ve franc. vždy imperfect
Videl jsem, že jste nemocen

v čes. préteritum z uvažování nebo "z toho by jo domněle logičtější
si ne vyjadřovalu"

< Nabour se, viděl, že ulice byla obrazena a ježila se
přítami (France) > in. ješt' obrazena a ježi' se

< [Marionelle] spatřil, že měla červené oči (transpassant) >

< Ted' již bral vedit, jako prohlubně skrývala... fovača
frincova (Karašev) >

J. Dvořák, Největší galicismus v če.
skladbě, NR 16 99

Přechod. bud. u. uin.

galicisimus

"u neamětých překladačích velmi často; někdy však těžko rozhoditi;
rdali chyba vznikla z neznalosti ducha francouzštiny, či
odtud, že překladačel nedorově správně utvořiti přechodně
uimuly, a také za něj přechodně formouj vše dobrova-
ného"

< Věodky, narlouč se [!]. Nad prohlubni, chopila se
žebříku (Champsau) > u narlouči se

J. Hrozák, Největší galicisim v uo.
selektě, NR 16, 101

Přechod. fr. u. min.

Ouvrant la porte il pénétra dans sa chambre
Otevřev dveř vstoupil do svého pokoje

se fraustrer q'va' n'ed participo présent - o deji, steny
přecházel

v předložkách se ojedinele

↳ Shyba se zvednul se kme pod židli těžkou čínou
(Maupassant) > u. Schmor-se zvedl

↳ Přecel znovu lítel, potom otvoraje zášuvku spacího
stolu, uložl tam (Maupassant) >
u. otevřev

J. Dvořák, nejčast. galusky v n. slabě
NR 16, 101

Přechylování

Jestli o "Mary Pickford" a jiných netřeba psát

71 "naše hypermodernost", "Suis ceter. snobismus"

72 "mužské" fetišistické nebo přístavě
< misitance Mme Ch. >

"Horková" snaha prviti se učiny a lišiti se tím od obecného lidu
siti' s 2 Práhy, na venkov do společenského života přijít
A tu ovidu ti s námi do Prahy

< dělá magistře >
< K-hová Eva, zatlumená profesor >

73 < poslanec sestry Z. >

J. Dvořák NR 13

Relativní vědy

108 chybne' pit' zainicne' tvrzeni' obecneho za individualni' "

109 < Umani' z dlehuic' zih' had' poukazovano na nebezpeci'
racionality, ktera' vedle svetel mize i stiny >
u. ze totiz' //...; neboť vedle ...

110 jsi zainicne' faktu (jiny) objektivni' za subjektivni' nebo naopak
"Mnohem vracuji: "chyba

< Ukladisti' vrah' tvrdi' ze byl sam na zivote' obrozovan'
utocim' j, ja' mirdo' nevidel >

"fakt' objektivni' "
u. ale' mirdo' je' nevidel

J. Svoboda NR 15 (IV)

Relativní věta u. spjemi' adversativ.

109 < Sověty předkládají, že na Balkánu vypukne válka, které
se uobávají > u. ale te'...

110 < ... formálně suadus, jaron u toho tu měla a má franc. poesie
devonáckého věku, kterou však opět bude redulovat, na
stádia předkosi' (O. Fischer) > u. tu však

J. Dvořák NP 15 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Relativ. veta u. spojní důsledkové

109 < [Autor] dokazoval, že je to [demokracie] nejmenší pí-
věc pod sluncem, již odnošící hočí na smetiške ->
u. a že ji... [l. a že proteji]

[Redacted]

J. Dvořák NR 15 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Relativní věta m. divodové

Definitivně jsme se rozloučili s frídami,
jež jsme reorganizovali v laboratorě (Příroda)
l. uchoť jsme je proměnili →

J. Svoboda NR 16 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Relativní věta u. spojení slučovacích

- 108 < Cesta měně dramatická, lidé bouřlivá, ... ale vedouc. ani
nejblže k pravdě, o kterou každému jde >
- 110 < Sámů fúzál, že každé ^{u. a o tu (věce)} více [= větší] lidí, kteří udělají
dobře, když se fúzálí na folio. kreditelstvi >
l. lidí; ti udělají

J. Dvořák NR 15 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Relativ. věta u. vyprávění označujícího explicitně
subjektivnost soudu

110 < [Julian Apostata] odmítá tvrzení, že svitky z
Galileje, jehož věta měla nespari >

110 objektivní, či subjektivní?
(Julianovo?)

u. a jest přesvědčen, že jeho [=Kustova] věta
měla nespari

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

J. Dvořák č. 15 110-1

Kolativní věta připojena spojkou a

132 „K přídavnému vyjádřenímu adjektivem nebo genitivem připojuje se ve franc.
druhý přídavek, rozvedený ve větu vedl., spojkou a“
v češ. „vypadá nezvykle, je strojené a fádob.“ koliví dojemem anacoluthu
< Un serviteur fidèle et qui me plaît. koliví sloužil, sterný
se mi líbí >

133 ~~Uvěz. kaliba ... v tomto umístění stěp~~
< vládní zátěž současně se svou a sterný výšel z vězení dea
fiedtlu (Vaucher) >
< pohled na sady ovce koliví obklopuje a její chůze sterný a
travníky jsou ... koliví sterný sterný (N) >
< úsměr harmonické sterný a sterný sterný sterný sterný
(Weiner) >

J. Dvořák nejčast. galicismsy v uč. skladbě
NR 16, '32

~~Horáček, J.~~ Shoda v čísle mezi subj. a pred.

67 ve franc. částěji shoda podle smyslu
v čís. při slovesném sloo + subjekt částěji shoda gramat.
viz Geb-Ertl 2, '26, 119 form.

< Oběma byly zachváceny střecha i péda >
spr. byla zachvázena

folle Le toit et le grenier ont été évanouis par l'incendie

< mohl by být zemišis a geologiči literární > (T Fr)

< Proto se měly rozmyslovat administrativní a vojenská moc
(N) > kn. učba

68

"rozvažá" se v posledních letech rolnské v j-u žurnalističtím

J. Horáček, nejčastěji galicisiny v čís. skladbě,
NR 46

Shoda v čísle mezi určovaným subst. a atributem

68 schéma: Les partis républicain et démocratique
ces. Strana republikánská a demokratická, řídkýj strany
les langues française et anglaise
ces. jazyk franc. a angl.

šití se objeví v době nejnovější (v posledních 6-7 letech)
značné příklady z j-a starších (Jab. Hist. Mluv. 4, 113)
(Jab. Prav. řík. Mluv. 30, 90)

III. < arcibiskupové pražský a olomoucký se vesli >
jou to latinismy < variations Campana et Lombina >

v j-e moderním galicismy ZEMSKÉ MUZEUM
< Aby přiváděly mořskou vodu do pizer Avernesels a Lucruses >

u. do pizera
pdlé A-France: pour verser les eaux de la mer dans les lacs
Averne et Lucrin

< dohoda mezi vládkami cisterciáckou a spanělskou (N) >

69

nejvíce v slohu žurnalistickém

J. Dvořák & nejnovější galicismy v m.
mladší, NR 16

Sloveso uče. mišto adv.

97 najedoban franc. locutions adverbiales

la vérité finit par triompher = pravda na koncu vítězí!

galicismus: ~~konci~~ fin, etc ...

98 < unlovala urazovati se lidu (Karaisch) >

m. radla se urazovala

< Vospi'sil si rúci jéjich púvodce (Barriès)
leur guide se hâta de lire >

m. hěel nylile

< Dalval přednost zúžit' kóuchu' púchto dob studium (Simauer) >

m. kaději urival

< Skoučil formáku, zě ho zádna' nepochopila (Maupassant) >

m. na koncu formál

< Spoloji' se jai namítanúto tobež slovo (Rouquette) >

m. namítus jenom

Svoičič, nejčast. galicismus, uče: sčaditě,
NR 16

Slovosled

konstancce to jsi ty, Stručho hledá'm
jedle čest' toj zue jě cherche
m. tebe hledá'm
n rozvolá'cne', nemotorné' 4

J. Dvořák NR 16 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovoled - postpozice adj. atributu

galicismus - ne franc. postpozice zejm. u adj. označujících
vlastnost fyzickou

zejm. v příkladech, ale i v prose přirozeně

↳ Vasy husté, vlhivé vyjí čelo (Karaš) >

↳ Vstoupili na parník Trouvillský v přístavu Albiñém
a Albiñém (Hledič) >

J. Dvořák, Neřád galicismu
v n. Hledič, NR 16, 132

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovoled - odtržení velkých členů z souborů naleziškových

162 podle franc.

"stavba franc. věty ... je to volnější nežli struktura věty čes."
v čes. kni taková věta tvrdě "konkrétně" "nejasnost, nepřehled-
čes. věta se řídí spíše logikou nežli psychologicky, psychofyzickým
chvátkem a řízením myšlenek"

< Princ pln malou slasti, již uvažal puch (Karaš),
m. jejíhož puch uvažal >

< Silnice vesnice, ... se sjezd, docela na konci; malou hostelem
(Moréas) >

163 < Ovdělaný starymi stromy, nalezly se na pravé straně
pro dřívě, na levé straně (Barrés), m. napravo byl
dřev, nalevo frínek; oba byly zastřešeny starymi stromy
beztránek >

< Tak, potulují se ... po ráhnech rokliny, beztránek
a kaulzenceho ducha, uboha idiotka dosáhla svých dvaceti
let (Moréas), >

Slovoled v otázkaích zjstovaciích

161 immerre subjektu podle francouziny

< Ce roman est-il intéressant? >

Tento román je-li zajímavý? >

m. Je-li tento román zajímavý? >

< Allé fait-il tout foiblesse se rendre nebylo-liž
ohromeníu (Barre's) >

< Duesni rasou bení, kdali nebudle přičinou tých
řad dnu plytky (Karašel) >

162

"V překladech je u z fotodla a uennélosti; v proze
převodní, a to je krdra, nejvíde z afektovaností"

J. Dvořák, nejčast-galvrisun
v nč. skladbě
NR 76

Slovoled - frisklouz

Leutus, abychom bratce se zmiñili.
in. abychom se >

J. Kvořáček NR 16 184-5
(Přiloha)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subjekt zděračněný
to jsem já, ^{jez} ~~ženy~~, ^{ženo} ~~stěračněný~~ ~~fo dmet~~

129 podle c'est moi qui commande ici
o. zde poroučí jí

"typický galicismus, radě rozoláčny a asemotory", sítí se zájm.
v posledních 6-7 letech, výřivo epidemie"

< Byl to Lubin, jež vstoupil první >

C'est Lubin qui entra le premier (France)

< Je to kulturní nadřazenost buržoazie, která jí čim vítězuou
(J. L. Fischer) >

< A tato snadnost oděny, jež mu knechucovala oěbu
(Kardel) >

130 < A konec roucí je to ~~ženy~~ ^{ženo}, Eda je odpověděu za delní
vývoj spolčnosti (N) >

J. Dvořák, heřčast galicisiny v uč.
sladbě; NČ 16 129-130

Subst. děj. v subjektu m. inf.

↳ naučím se německu vyžaduje dlouhého
času (Příhoda),

m. naučiti se

J. Dvořák NR 16 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

24
Zajm. odkazovací místo subst. s genit. nebo s pádem předl.
schéma: Ce jardin est plus grand que celui de notre voisin.

Tato zahrada je větší nežli zahrada našeho souseda.

< Tulipáne, tento přibek znám; je to omeu o domovní prohlídce
(A. France) >

podle La Tulipe, je známá cette histoire; c'est celle
d'une visite domiciliaire

< Květinářské místo bohaté ... a zvonějímu leskem & chce
komnatě omeu Španělska, Holandska, Anglie ... (N) >

galicisms i germanisms
"Tento způsob byl hojně rozšířen před 15 až 20 lety; nyní
je na ústupu."

J. Dvořák, nejčastější galicisms v uč. sběradle,
NK 16, 70

Zájem. posesivní/reflexivní místo osob. v dat.

schéma: Ich mit ses gants

Vzal si rukavice, resp. Vzal své rukavice

< Vilem opřel svoji špicatou hlavu do sojky rukou (Balzac) >
sfr. opřel si hlavu o ruce

< Stará žena, paní Lafontová, vzala ji do své služby
(Morelas) > sfr. vzala si ji do služby

"V příkladech i lepších, se tento galicisms vyskytuje dosti
často. V úvodní spis - e se nám jeví celkem brávní."

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ

MUSEUM

Brno, nejčastěji galicismsy v no.
shledbě, NR 16, 69

Jednotlivosti

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aby ve funkci kopulativ. (a)
atverzativní (ale)

135 podle franc. < Il s'en alla à l'étranger pour en revenir
pauvre

Idem do ciziny, aby se vrátil
u. a. ale vrátil se chud

< Odesa, aby se nevrátila (Rouquette),
u. a. (az) se nevrátila >

< Vyčázel do světa skutečně, by [= aby] byl první
stýsem s uim dolou selaman (Kara'sed), u.
ale byl selaman >

136

< A ženečie fojal j'sam ra žene, by zhyaul jeji' rukou
(Vrochadža)

< Zastřelil svoji milou, aby ra to byl ... odsouzen ./. >

Aniž

136 „fobodlná' šablona", galicisimus
l. přechodník (vol. na ráčáku) // a ne // vata odpor., časová, příjmová.
(př. třebaře)

↳ Tu, aniž jste pozbyli účty před dějiny, práce jen jste se oprostili
↳ utlaku jejich osobní hrůzy (Kvimer),
nepozbyvše // třebaže jste nepozbyli >

↳ Jsme silni, aniž jsme vybrani' a gemni (Karašed),
m. ale nejsme // a práce nejsme >

Y. Dvořákův nejčast. galicisimus v uč.
ZEMSKÉ
MUZEUM
shledbě
NR. 16

Dvořák

Amiž na poč. věty

136 za sans que galicismus

Amiž = a ami, proto není spr. začínati - je způsob franc. a něm. - větu "spojou amiž, když se předtím nic nepojilo"

Amiž jste se dopustila viny, obžalována jste lidí (Restif),
m. nedopustivši se
sans commettre une faute

Amiž [obrázky] zapřaly věci, chtěly ji přivést
na dosah. (Weiner), spr. nezapřalyce // (tribarž
nezapřaly ...

"V poř. přívod., rol. ruzualistické, chyba čím dál
tím větší"

J. Dvořákův nejčast. galicismus v uč. skladbě
NR 16, 136

aniž + přet.

136 < Je malozřejmé číslo věšiny z milh [= časofisu], aniž mělo
úvodník (N),

spr. aniž má // aby nemělo >

154 < Nevyjde od té doby emba jednoho, aniž nevyšla zároveň
... emba druhého (Kšiner, N),

spr. aniž vyjde >

"Tato chyba je na postupu zvláště v slohu žurnalistickém"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Kopie z časopisu v no.
sčítací

NR 16

Aniž ne

136 Kontaminaci' aby ne

Aniž bez ráporu

"Mechanizovaní fance spoj, aniž (olivem j-a franc.)"

137

↳ Nemohla učiniti jediných polybu, aniž by stined neovudala
mužům, šerá, videti, zřetavou touhu (France),
m. aniž vudala // aby neovudala >

↳ Vyje názorem je, že uidsa nemůže piti, aniž by to
na učto nemels' gřatny učines (N) >

MOHÁNSKÝ
ZEMSKÉ
MUZEUM
J. Dvořákův nejčast. galicisany
v nč. skladbě

NR 16

číslo)

< mimo věstevá kučim' či technická zaměstnání (Příroda) >

sp. nebo

J. Dvořák NR 16 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dati číslo u. co

J. Dvořákův NR 16 184 (Vilvoda)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

děkovati tomu co

galicisans devoir z ch i z

< nejdrašnější podobizny děšuji svůj život při takovém
plamenném postihu (Balzac) >
m. za svůj život

J. Dvořák, nejčast. galicisany v rč.
sledbe, NR 16, 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

di 3

↳ Získal, di 3 jemnosti svého ducha, znamenitou technickou
přesností (Maupassant),
~~se~~ jemnosti svého ducha >

ofraveno na

[redacted]
y dvořáček NŘ 16 165

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Huzno

podle il faut u. osob. vyprávění, galicismus
[Důležité, aby lidé byli blázniví, domnívají-li se, že jim
náleží hora (France) →

J. Dvořák NR 16 100

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

docilati.
u. dosátenouči. Germ.

J. Svoboda NK 16 183-4
(Přeluda)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

docílit / docilovat cíle
< dohody >

"resumé" předlad: erzielen
spr. dosíci // doobnoviti

J. Svoboda Lid Nov ^{18/2} 27
= NUC G, 111

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

docilovati co

spř. čeho

ale l. dosahovati čeho

J. Dvořák Lid Nov 18/2 '27
= Nč 6, 111

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dobroučítání ceho u. co

J. Dvořákův NR 16 184 (Přeluda)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dovésti obo u. co

J. Dvořák NR 16 184 (Vilvoda)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hle + aluz.

„zčásti napodobou franc. zvolání le voilà“

Jed Hist Mluv 4, 701: „citovně vkládají se do věš uvojitě“
Tráv Neslovné Věh I, 214: „interjeksi uvírají předmet, fonická
se v nich čí slůva fovača“

„ještě galicisms jsou le voilà nežli ohlas lid. něm. hele ho“

↳ Hle apokalypsu bratra Mino, zebrača Ježíše Krista (France) >

↳ A tuhle Urbana a ostatní, jak stojí před rojnu bezdym
zámečkem (Weiner) > hle, Urban

„pazl Weinerův se včelce jímů hemži nad rojnu galicisms“

J. Doornik, nepřat galicisms
v nč. skladbě, 103

hledisko

Zatachreze:

< Bobbit vychází rovněž s aktivního hlediska
(Příhoda)

u. vychází ze zásady

// pozoruje s hlediska

„příloha vědní, žurnalistická a uadto i uelogická“
metafora“

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ

MUSEUM

J. Dvořákův NR 16 186

huceti' na co

< na dryáčnicov, na zručnosť povráu'... + us americký
humburg (V) >

galicisum

J. Dvořák, výřez galicisum
v uč. skladbě, NR 16, 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

koučiti / s koučiti + 7. sg. subj. verb.
+ tmu, že

97 galiciensus
La vérité finit par triompher - koučiti tmu, že vítězi!
sp. na kouec vítězi!

98 < Koucil formalni, že ho žádná nepochopila (neupassant) >
tu. na kouec formal

4. květen NR 16 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

knížeti o čem

Lo rouhání a bezbožnosti >

galvianus

podle crier au sacrilège et à l'impie'té' (France)

J. Dvořák, knížat. galvianus v no. skladě,

NR 16, 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

milovati + inf.

galicisms

< Vždy milovali melancholici smrti na bēhu (Barres) >
m. ka'di smrti

< [fodditojm¹E] ~~fatruš~~ miloval tēmeř denně zapisovati ud's
~~NR~~ (Uodeš) >

NR: asi kusismus

J. Kvořák NR 16 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

místo [adv.] + inf.

< Aristoteličesá' methoda a theototičesá' methoda otázku
potlačují' místo ji rozvíěiti [z franc.] >
gal'icissimus

J. Dvořák, NR. 16 101

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

u. co

u. co

↳ kdyby měl zkusenosti fotografických mas...
↳ segregace frakcí nedobrala, nežli aby měla paroholoti opravěni
J. Dvořákův NK 16 184 (Přiloha)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

wrtovj

< Jednání o reparační povinnosti Němce se
na wrtovj koleji >

Satachreze : wrtovj bod slepa' Sobj

J. Dvořák ND 9, 35 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naděje + inf.

[Lodiny chápalý se této příležitosti v blažové
naději zmínit velšlepa' věna za přízem' nejistotu
(Balzac) >
galici smus

J. Dvořák NR 16 101

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nedostatek

čes. 'vitiium, penuria'

„otiskuje se u nás - vlivem lat., něm. a j. j. - u
významu u nás dosud vernákní, totiž lat. absentia,
něm. Mangel, fr. manque“

↳ lze předpokládat za významu vadae analytického
významu nedostatku standardizace věkové a men-
šalou u. že u nás standardizace // se nemáme

↳ ... rozlišovali za námi rodiče a zejména u nás
obolnosti; to jest nedostatky střední školy v městech
polsku [falle der Mangel einer Mittelschule!]
u. to jest, že u nás střední školy
J. Doornick NR 16 185 (Vilhoda)

neprékleniteľný
u-a' fíbrada

Satachrese : neprékleniteľná' profast
nerozborná // neodstraníiteľná' fíbrada

J. Dvorák NR 9, 34 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nic

2. nicého pro příchod. else záporu nic.

< lidi, kteri nicého nevědi' (přihoda) >

sp. - nic

J. Dvořák NR 16 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mutas

vlnem franc. il faut u. musiti, galicisany

↳ Skušus, aby lidé byli bláhuy, doumívají-li se, že Jan
kated' hora (France) ↗

↳ ... nový taneč, jež [Caligula] právě vymyslel a již
bylo nutno obdivovati (Krašec) > u. jemuž se měli,
musili obdivovati

J. Svoboda, nejčast galicisany v nč.

MORAVSKÉ SKLADNĚ, NR 16, 100
ZEMSKÉ
MUZEUM

obývati co
< dům >

podle habiter une maison gal. a germ.

sp. bydletí a domě

< Obývat podivnou zemi (Lousquete) > u. v podivnozemí

J. Dvorníček nejčast. galicizovaný v uc.
Škladník, NR 16, 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odbourání / odbourávání poplatků

germ. abbauen

J. Kováčik Lid Nov 18/2 27
= MěC 6, 111

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odbouravati

germ.

< Heřlo, Steví Komendy' sice dal, ale sám rozřáfen
odbouraval (Přiloda),
m. zamítal // odvolaval

J. Dostál NR 16 KZ

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

olej

Bo stoupající nervosity fúleba' agitace Communistická'
co nejhorlivěji oleje >

řadachrze : do ohně fúleba' oleje

nerozitn dráždí // stupňuje

J. Hvozděč NR 9, 35 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

osvojit si ceho u. co

J. Dvořák NR 16 184 (Příloha)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ooblivuiti

u - uiti vliv // pisobiti

germ.

J. Dvořák NR 16

183 (Přehled)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ozývati se

↳ kuzlekové obrodne' foudy ... ozývaji' se též
u básníka, jeuz ...

Řada chere : foudy byvaji' patrne' folny se ozývaji'

J. Dvořák NR 9, 36 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podporiti co
< suahy >

spr. podporovat " dol. " , " rãzue' slso "

J. Kvařáček Lid Nov 18/2 227
= Nuč 6, 111

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

posléze

nespr. ve výřn. konečně, na konec

< Posléze dovedli (~~středně~~) >

m. na konec

J. Dvořák NR 16 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

poslušeu, poslušnost čemu u. koho
čeho

galicisimus obeir à S, obeissant à S ch

< čimil je poslušnýmí vlastním cílím (J. L. Fischer) >

< čiji poslušni jedine svým individualným vaším
(Karašević) >

može tu čit i vltv nem. nebo lat.
i v stč. - latinisimus

J. Dvořák, Vojvod. galicisim v uo. skladbo,

MORAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM

16 71

pospíšiti si + inf

↳ Pospíšil si ruce jipich pivozdce
podle své guide se háta dře (Barra's) >
m. Hekel rychle

Galicismus

J. Dvořák NR 16 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

postoj

"nefěšně vypada' žurnalističy už osvědčile' slovo"

J. Dvořák NR 16 184 (Vilhoda)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fovetati

ne dorozumění fotbalu

germ.

l. vznišlo, vzešlo

J. Dvořák Lid Nov 18/2 '27
= NUC 6, 11

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pročítati vývoj, pochod, revoluci

žem. m. projiti ota // zakusiti // zadržiti

J. Dvořák NR 16 184 (Příloha)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

procházeti co u. čim

Gal.

Ypodine jeho fusty se chvillemi samy sebou chvěly,
procházely jí lehčí otrěsy (Manpassant) >

les secousses légères les parcouraient

J. Dvořák nejvyšší galv. inženýr
v no. sbírce NR 16 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prosaditi co
[uazor]

nem. durchsetzen

Spr. prosaditi s uazorem // provedsti jej // doformaci um
s vitezstvi

J. Dvořák NR 9, 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředitelství dat. } + inf.
stavat. } + dat. subst. verb.

↳ Vozit na autobus, ačli nedal ředitelství jiti tam dráhou
(N) > m. ačli raději ujet

↳ Dával ředitelství zrušování těchto dob studium
(Simunek) > m. raději užíval & studiu

Jaliciismus

J. Dvořák NR 16 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frödstupen

Manualisme a remeslna' výroba jrou folio frödstupnem
skutečne' zjedny (Priloha) >

Spr. prvniho stupni // frödfavou

foelle Vorstufe

J. Doudáček NR 16 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

proluati

germ.

J. Dvořák NR 16 KY (Kiloda)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

převést se souci

germ.
Spr. sloučiti, u-

J. Dvořák Lid Nov 18/2 27
= Nč 6, 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozpomínka čího

galicizmus (nie rozpomínka)

< [Langze] jimiž at dosud jsem opovrhoval, ale
kterých u nás ~~mně přišla na mysl~~ rozpomínka jásna'
(Arène) >

„nejčastěji u přísluš. nedbalých nebo zřejmě
neschopných“

J. Dvořák, heřav. galicizmy v no.
skladce, NR 16, 70-71
MUSEUM

řada

< v přední řadě bude ustaveno 0⁴ >

germ.

sfr. především

J. Dvořák Lid Nov 18/2 '27
= NČ 6, 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Spoločiti se + inf.

galicisms

↳ Spoločí se jen namítouti také slovo (Kougue He) >
u. namítne jenom

8. tomu form.: u̇ u̇ Jg v Atale < spoločoval se s̄i Eati.
mne > v Atale jen místy galicisms
J. Dvořák NR 16 98

↳ Necht' se ma' na porocí a spoločí se pauciti jej'
(Barri's) > u. spoločí se tím, že
|| l. přičítá na tom, že
galicisms J. Dvořák NR 16 101

stávat

stává naděje, že

germ.

spr. je

[REDACTED]

J. Dvořák Lid Nov #1/2 '27

= NUC 6, 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stavěti se svou váhou za co

< Živnostnictvo a obchodnictvo stavěti se celou svoji
váhou za spravedlivé řešení úřednických obřez >

Řada chřeze: položiti co na váhu
stavěti se za co

J. Dvořák NR 9, 37 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stěžejní

< F. L. Věš, stěžejní perla spisu Jiráskových >

Satachrese : vračna' perla , stěžejní bod

y. 8. vydání NR 9, 34-35 (R)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Starostka + inf.

Zeem Starostka sebrati se s Francouzem (Rouquette) →
m. ke se sebravám

Gallicismus

J. Dvořák NR 16 101

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to, že přičinny' výraz

102) podle franc. c'est que

m. proto, že // protože // a to tím, že ...

103 < U podání učitelů jsem učinil výjimku: to, že on protestuje
nejzřejměji (Werner) > m. to proto, že

< Ano, je-li Seina takovým neřádem, to že není sekvanou ...
výběž brici' (N) > m. je to tím, že

< Věrladatelé se zdálo probudit všim balné, to že
je, tuším, mezi franc. sláchem ... a jeho vlastním
rozpoloženímu jarašim (Lousard)
y. dvořáček, heřast. galicisany v nč.
sladob, Nč 16

treba

vlivem franc. il faut sm. musí, galicismus

∠ jest treba, abych se vypravoval, jest treba, abych omyl
svou duši (France) → m. musím // Tourim

∠ Aby stajili sva' dostavenička, bylo mu treba přibýtku
skrytého (Maupassant) →

J. Slovák nejčast. galicismy v uč.
skladbě, NR 16, 100

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

účastníci se na čem

vlivem cizím m. čeho // v⁶ // fri⁶

↳ součinně se účastní na školním prospěchu

m. fri⁶ →

↳ na povaze moraly se účastní uvažování uoběhnutí

m. v⁶ →

↳ frakce chápání svět a účast se na jeho
spolupráci

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

m. jeho spolupráce →

J. Dvorníkovi NR 16 124 (Vilboda)

umožňují čeho u. co

y. Dvořákův NR 16 184 (Příloha)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

wcítý'

"papírové" u. jistý' // ~~u. jistý'~~ nějaký'

paro
finské wcíté' rasy, u-eho uakoda, u-eho
stáku, u-eho rodu (Přibada) >
u. některé'

J. Dvořák NR 16 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v^{uv}deciti; v^{uv}decem byti homu co
čemu

galicisimus devoir zch a' z

< Existence přirozených zákonů v děčičla své stanoveni
rozumu, resp. rozumové úvaze (J. L. Fischer) >

sp. byti v^{uv}decem za

J. Dvořák, nejcast. galicisimus v kč.
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
sladké, NR 16, 71

více

< pojednáel více lidí > opraveno na několik
J. Dvořákův NR 15 710 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyřazováti

germ.

J. Dvořák NR 16 184 (Příhoda)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyloučiti

< je vyloučeno, aby tento ušel provedli dramatikové
a spisovatelé ... > opraveno na je nemožné

J. Svoboda NR 15 109 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyučovat' c'ho u. co

J. Dvořák NR 16 184 (Přiloha)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výšlost do cího

< Co výšlostu do hlubokého myslitele a veličného umělce
(Arn. Procházka) >

in. jaký je to hluboký myslitel // se je to...
Galvissimus

J. Dvořák, koncert Galvissimus v no.

Sladké, NR 76, 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vystavit: Solo na milost a nemilost
(individuum)

oprav. na vydati na

J. Dvořák NR 16 98 (J. L. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolati

u. způsobiti // vzbuditi // podniti   germ.

< Toto vykašně' pozidniti' vyvolalo nejen řadu
folenů (Přihoda) u. podniti >

< [fyzič] nedobře vyvolati fize' reakce u dětí
(Přihoda) u. vzbuditi >

Z. dovození NR 16-183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzdor čemu
<koncentrovanému náporu>

germ.

fr. frès⁴

J. Švorčík Lid Nov 28/27
= NtC 6, 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzdor tomu

hrotkem

sp. přesto

J. Dvořák Lid Nov 18/2 '27

= Nuč 6, 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vezřeni!

máte špatné v-i' podle vous avez (une) mauvaise mine
ces. vypadáte špatne

J. Dvořák N° 16 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzpomínka čeho

galicismus

< Kauslo tohoto výjevu, jehož vzpomínka jí byla jazykově
zřetelně zfanatizovala (Balzac) >

u. na učež

schéma: Le bienfait dont le souvenir me charme
Dobrodiní, na učež vzpomínka uče těsi!
(nepr. jehož ≠ vzpomínka)

→ J. Dvořák, učež galicismus v uče skladbě,
NK 16 70

" učečastěji u příkladu učež učež nebo učež
učež učež "

Zatím co advokátovi

podle tandemis sue (cas. i odpr.)

in. Edesto // ale // piece

< naučili se čerjati z nich zabavu, zatím co ^{odmítali} ~~berhito~~
~~zabava~~ jaro mudri edlouhavi discipliny minula (Tay) >

< Janovi se zdalo, ze dravi lide nejsou lidmi, zatím
co berhito kridnuli vyjime, jsou sire a hluboke lesy

(Naučena) > in. Edesto // a piece

< Zatím co volby korekční obec, v Solole se citila
soudržnou jednotou (Bachová) >

J. Dvořák, nejčast. galicizmy v nč.
sladké, NR 16

zdáti se + by⁴/₇ + iast.

galicisamus

v čís. skladu pleonastický

< Anselm však zdál se mi tentokrát byti smutným

(Arène) >

< Jeho ruce zdály se byti pláči (Rouquette) >

u. by jako pláči

< Uprostřed polí, jen se zdála byti velmi písčitéjší

(Nerval) >

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

Muzeum

v. čís. skladu, nejčast. galicisamus
v čís. skladu, NČ 16, 401

zdati se + inf.

184 „varba osobna' m. neosobna'“

185 galicisimus ^{tez v lat. a nem.}
~~185 galicisimus~~ ^{185 galicisimus}

rozvět v souvětí ^{#1} ~~forbidue~~ s vedl. věbou předmetnou nebo
podmetnou

↳ Larisse zdat se býti folichocem (France) >

↳ Zdála se mi tolik dobré vůle (Flaubert)

m. Zdálo se, že má >

↳ Vytrstěné oči zdaly se viděti (Vukob) >

vazby se upaly kladem franc. m. m.

Gob.-Ertl Saladby 8. vyd. 218; zdat se toho nechajati

l. zdat se, že toho nechápe
v 9. vyd. tato form. není

1/.

J. Dvořák nejčast. galicismy v n.č.
Saladby No 16, 32,

Zdrucij'iu'

<Štěstí naš všech upadala se ve světle zdrucij'iu' >

Řada knih: Zdrucij'iu' pravda divné (=šfatu) světlo

J. Dvořák NR 9, 35 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo: 10

zabýváme nemovité objekty > Sp. co

J. Dvořák NR 16 184 (Kilbada)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

štrácti p̄ho
↳ svého významu > la-co

J. Dvořák NR 16 184 (Vilada)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozdati na co

vlivem cizím m. děm

< rozkousiti na tento nový, přirozený způsob práce >

J. Dvořák NR 16 184 (Příloha)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

z listu sv. (N) >

J. Dvořák, hejčák galicisny v ro. sbadlé,
NR 16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

E

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

úplata

za práci přes čas

zavedeno jako termín

spr. plat

svov. úplatek
úplatař

— e N. 8, 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

E-a

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Koudeuz. subit - §³

Kacim účty ... s obamšitelnu zapraveni'
opri. alyste je hved zaplatiti!

E-a NUC 3, 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kondenz. Sušst.

0⁶

vyrozumění o kamínkách Helveta

Spr. zpráva^a o tom, že Helveta byl kamínka

[E-a] Nuč 2, 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Londons. sečet - fro⁴

Pro snížení ceny elekt. proudu o koloné stanovím ...
nový výměr osvětlovacího paušálu →

opr. Povodně byla cena elektrického proudu
snížena o koloné, stanovím (určuji) osvětlovací
paušál...

F-a NÚČ 4, 147
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Koudez. fri-6

↳ podati o sutiemi ceny masa hlaveni (fri soucamben
predlozeni uřednicke vřazni bezniel cen masa)

spr. a zákouen se zpravou předložiti uřednic
vřaz...

E-ANUČ 3, 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Panovním osob. vedloš.

↳ k memorandiu bude přiblíženo
spr. budete přiblížeti →

E-a NÚČ 3, 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Korzar vyprávěný lexikálně

< Káďa'me o vychlenu' zasla'mi' a sděleni', proč ual'm
nebyla s'lned zasla'ma

o. Počete ji rychle a hlase, proč jste
tak nenčinili s'lned >

[E-a] NÚ Č 2, 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stavba složitels shod. atributu

spotřebovaný plyn v měsíci lednu

opr. plyn spotřebovaný v lednu

Σ-a Nu^č 3, 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-telny

Zabavitelne [opis] >

opr. [opis], jez by bylo lze zabavit.

[E-a] Nulc 5, 25-26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

a

"naši obchodníci v účtech"

zbyt. u. po s výzu. fodičným

"na místě jsou tam, kde jde o zboží vyjadřené cílem
možným nebo podst. jmenem hromadným nebo
lablovým"

< uzený jsou po 20 Kč >

< dříví je po 6 Kč >

< sušené je po 94 Kč >

"cena celku neb jednotl. kusů": 2a⁴

< všechny uzený jsou za 21 Kč >

< poměrač je za 20 Kč >

[E-a] NUC 5, 25

à

u. 06

[četa à 2 družstva >

zbyt. u. četa po 2 družstvech

[E-a] Nuč 5, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

à

u. po⁶
[3 noty à 3 cety]

glyf. u. po 3 cetaich

[E-a] Nuč¹ 5,25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ai

< anni "robu" , sr-annus

"v záhlaví různých
pisemností"

č. z r. // 2 + číslice // "pouhý letopočet"

[E-a]

Nč 5, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezvýsledný
f-a' exerce

sp- uavna', bez úspechu, neúspešná', bez výsledku
[E-a] NuC 5, 25-26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bežný roč

čes. tento roč

E-a NUC 3, 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

blíže' vysvětlení'

opr.: ~~blíže'~~

 E-a NÚC 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

cesta

e-ou²

↳ řídící profisy e-ou příslušné divíoní intendantce

spr. předkládati zprávy příslušnou divíoní
intendantci >

[E-a] Nuč 2 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co

X. y. co zástupce arendátora spi. jarožto zástupce

E-a

Nu'c^v 4, 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

cvičný!

c-a' jízda na kole

opr.: výcvik v jízdě na kole

Σ-a NUC 4, 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

částečně

↳ ^{podle} odpis školy v částce Kč 5-

opr. aby byla odepsána škola, t.j. 5000 >

~~_____~~ E-a Nuč 4, 140

↳ [předdefinované jmenování č. u 96 Kč & uhradě]

opr. @-u

[E-a] Nuč 5, 25

"ukládá-li, u nichž píseň MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM
uily": [zaplat částku 96 Kč], u bíz [zaplat 96 Kč]

dale rozlozouti

spi - mimoto rozlozouti

[E-a] Nuč 2 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dávati povolení

opr. : povolovati

E-a NWC 4, 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

10

Ctvrtek
Четвер
Thursday
Jeudi
Donnerstag
Jueves

dobu

↳ osvětlovací paušál za dobu od 1. I. - 28. II.

opr. ~~za dobu~~

E a N 4, 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dodatek

dodatkem uarižují

„hexci“: doplňují svůj rozklad uarižují

[redacted]
 8-a N° 4, 134

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

doručiti co

opr. zaslati
odevzdati

[E-a] Nuč 2, B5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

důsledky
v d-dlu toho

opr. proto

<... výplata po dobu ošetrování jmenovaného v nemocnici
se přeměny. V důsledku toho má jmenovaný úrok
na ... >

opr. < sustenance nenáleží za dnu polytu v div.
nemocnici. Proto mu mělo být vyplaceno jen ... >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Fr-a NUC 5, 26

ex

v časopise u'dajících

č. 24. // 2 + číslice // letopisť

[E-a] Nuč 5, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden

↳ odfir škody ... vzniklé ztrátou jedné pojistky pro fusku
a jednoválcovou šroubu s pojistkou pusky

opr.: aby byla ocelová šrouba ... za ztracenou
pojistku pro fusku i se šroubem

E-a Nuč 4, 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jel'roz - proto

[jel'roz ... včasne' u'loženi' závitky bylo povinnosti'
prov. d'ust. X-Y., proto předepisujeme z'menovanému
částku 96 Kč z náhradě]

Spr - fonevadě
průběžně
jezto

ooo / předpisuji'

[E-a] NÚČ 5,25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jichž

[sp. jichž]

↳ knižny, jichž periodická hlásem' jsou ... uvnitř, ...

F-a Nč 3, 102

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jinouvaný zpodst.
nepr.

[E-a] NWC 2. 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lečba

opr. na: léčeni

F-a Nulč 4, 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-li pak < klesne-li cena masa, pak jest povinnosti
zbyt. far podatí o tom hlášení >

F-a Nuč 3, 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ložnina [ve skladisti]
opr. dobra' rasoba

[E-a] Nuč 2, 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

měsíc

plyn spotřebovaný v měsíci ledna
opr. spotřebovaný v lednu

_____ E-a

MÚC¹ 3,46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nedati uveďomiti ěolo

opr.: ufozorniti ěolo

E-a Nu'č 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vešti rollovne'

<K-e' nese dodavatel spr. platn>

Ea Nu'c 2, 136

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nutny' jucu. tvar

periodicka' hladeni' jpu ... nutua

opr. potreba' →

E-a Nul' 3, 102

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obdržení

< neprávem o-c' fořitky

opr.: fořitky vyplacene 'neprávem' >

~~_____~~ F-a Nuč 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obstarávání vyřazení popelů

opř. na vyřazení popelů

[E-a] Nuč 2 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odvolávati eo
<pausa>

"(jak lze pausa'c "odvolati"?)

4

Pašek

Ustavna

Friday

Weekend

Friday

Vienna

F-a NuC¹⁴ 4, 141

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ohled

bez o-u na podřízení útvarů

„která“: at jsou utvářeny podřízeny rovněž.

E-a Nč 4, 134

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

okoloost

[chráta forstala ... za okoloost', Edy přitom vinnu
na této nelze učitou ... přičítati

opr. tyto součastky by ztraceny ... a u
předložené orgány zbratru zavinity >

E-a Nuč^{IV} 4, 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ofabričný listek

uzpr.

[E-a] NÚC 2 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opomenouti co

opr.: -i-

E-a Nuč 4, 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

6

Sobota
Cyfowra
Saturday
Samedì
Samstag
Sabado

JUILLET

JULI

JULIO

27

periodické

právní hlášení

opr. pravidelné zprávy

E-a NÚČ 3, 102

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podati vysvetleni'

opr.: vysvetliti

Er-a Nlic^v 4, 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podle²

< podle ustanovení vynosu MNO ... dávám
povolení ... >

opr.: paké (hledě) k vynosu MNO... povoluje

E-a Nuč 4, 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

8

AGENCY
BANK
ASSOCIATION
DINING
MARTIN

41

OCTUBRE

OKTOBER

OCTOBRE

pojednatel o čem

↳ nařízení, které pojednává o placení učitelů
oprn. formou o tom, jak jest platit učily >

 E-a Nč 3, 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

použití co

Sp. wřiti čelo

[Ea] Nuč 2, 136

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

porstati

[křáta porstala při cvičení jízdy na kole]
opr. tyto součástky byly ztraceny
při vyjívání v jízdě na kole

E-a Nuč 4, 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

proti³ [reciproita] v. ua⁴

< doručiti ualery proti přímému potvorenku

sp- zaslati ... na stvorenku >
odezdati ...

[E-a] Nuč 2, 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prováděti

hlásem' změna

čes. hlásků

E-a Nuč 3, 55

hospod. správně přehláskování útvary

„hexci“: přehláskování útvary

E-a Nuč 4, 134

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

predefisovati

opr. predefisovati

[E-a] Nuč 5, 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Frédéric Luy'

p-a' záležitost

opr: věc, o uiz jde // beži'

F-a Nuč 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

preplaceni castky

pro opravu vyjebeno

~~_____~~ E-a Nuč 4,69

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frézeti nálezu

nejs [E-a] Nuč 2 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

friciina = pale' friciiny

↳ ... řádně odvodněte, z pale' friciiny se uerídíte
zdejšíu uari zembu ...

opr. proč se uerídíte folguem ... >

E-a Nuč 3, 8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čisti vinnu

Čistota vinnu na ztrátě součásti velké vinnu se
rodovědných orgánů ... čisti

opr. příslušné orgány ztrátu nezavinily ...

E a N i c 4, 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

případ

pro případ změn

opr.: strana změn

E-a Nuč 4, 141

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

případně

resp.

[E-a] Nuč 2, 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řítomný' oelraz .

↳ p-y' výjimečný' případ

posuďte za podklad návrhu ...

syn. této výjimky

užijte pro odvození
návrh >

[F-a] NÚC 2, 136

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

5⁷

průvodní obolnost

< povoliti rovné sustentaci s podoblenstvem, že ... >
opr. < intendace X. Y., povoliti sustentaci,
podobla, že

Ea NUC 5, 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sdělit

spis. hlásiti

[E-a] Nuč 2, 135

opr. označit

[E-a] Nuč 5, 25-26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Směr

podřízení útvaru ve s-u hospodářsko-správním

„hexci“: at je útvar hospodářsko-správně podřízen
samostatně

Exa NÚC 4, 134

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Současné

↳-ě hláste a řádně odůvodněte, z jaké příčiny
se uerídíte zdepřím uarizemím...

Opr. Zároveň hláste, nic řádně odůvodníte,
proč se uerídíte folgyem... >

E-9 NÚC 3, 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

současný

Zpráva kládem o snížení ceny masa (při s-ém
předložení úředního výřazu brávních cen masa)

spr. a zároveň se zprávou předložiti ...

F a Nuč 3, 16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hauemí hlásemí vzato na vědomí

sp. Vaši zprávu jsme vzali s vědomí

E-a Nulc 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

těleso [u vojáka]

opis. útvar

E-a, Nulč 2 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tento odraz.

Zkrátka poutala ... za obolnosti, edy přimou více
na této nelze užívat ... přičisti.

opr. : tyto ~~obolnosti~~ byly ztraceny ... ,
aniž příslušné orgány ztrátu zavřily ...

E-a Nč 4, 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

titul

↳ sustentace z titulu vedení dvoji' domácnosti
ofn. za to, že má dvoji' domácnost

E-a NÚČ 4, 141

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

16

Widener
Merch
MILWOOD
Microfilm

ty'rajin' se²

hláskem' t-i' se leily

fr. zpráva o le'ceni'
E-a Nu'c 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

účel

za u-em² < vyprázdnění skladisté >

sp. abychom vyprázdnili ...

[Ea] Nuč², 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

udělovati + subf.-dej.

↳ povolení k zaičtování částky ↗

spr. povolovati, aby byla zaičtována
částka

Ea Nul' 2, 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

urgovati

opr.: upomenuti

E-a Nul^c 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uvést do
<nařízení>

^{rádně}
<... odůvodněte, z jaké příčiny se uhradíte Sdějším

nařízením uvedeným v rozř. č. 1, které pojednává
o placení účtu ~~III~~

Opř. proč se uhradíte foliíkem o tom, jak jest
platit účty, vyhlášeným v rozř. čís. 1 >

G-a NUC 3, 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

věsti domácnost

opr.: věsti domácnost

~~Б-а НуС 4, 147~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

18

Pátek

Παμπια

Friday

Vendredi

Freitag

Viernes

vlastnoručně

nesfr.

[E-a] nuč 2 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vycerpati co
<stanovenou knihou>

opr. : tento národ představá

[redacted]
F-a Nulč 4, 141

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

18

vyloha

12
Sobota 12. 10. 1941
Saturday
Shabbat
Sábado

↳ povolení ke zručování Kč 5000 - jako vylohy
za dočasně ortopedické pomůcky ...

opr. povolení, aby se zručovali Kč 5000 -
vydraní (zaplacených) za ...

I - a. 11. 4, 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výlohy / léčebne' v-y

opr.: výdaje

[E-a] Nuč 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyrozuměti zohs

spr. zpraviti zohs

[E-a] Nuč 2, 135

< briga'dni' soud o začátku sebrani'

spr. zpraviti soud o výstupu >

E-a Nuč 2, 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzhledem §³

< periodická hlášení pro vzhledem § vedení
přesné evidence nutna, ... >

Opr. pro přesnou evidenci

Fa NÚČ 3, 102

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzhledem k tomu, jelikož [bílá] o vyplacení ..., nelze
zásadně předně býti zádrskem vyhovět >

Opr: foudvadz // jesto // protoze bíží // jde
o možitě vyplacení nepravem, ...

E-a Nüč 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Základ

u. fridh.

na Z-e^v 2 (dodaneho odvodnění schvalují) →

sfr. fridh. k hlášením důvodům

Nezávisl. hlášené důvody

Ea Nč 2, 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Základ

na $2-e^2$ u. podle z

< cesty vybrané na $2-e^2$ cestovních rozložení

sp. cesty podle ... >

E-a NÚC 2, 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záležitost

nespr.

[E-a] Nuč 2, 135

< spis této z-i se týká jen spr. spis ne věci, o niž jde >
t. 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zapravitel' účty

< Vracím účty ... s ořadnějším zapravením
opr. abyste je hned zaplatili! >

 E-a NÚČ 3, 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zatežovat

[5000-]

části zatežují' dit. ... § ...

opr.: zoutyže je [5000-] na vrub rozfoctu
dit. §. —

[a Nue 4, 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zodpovědi. co
< prefix >

opr.

Ea Nuč 4, 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zodpovědný
2-é orgány

opr.: příslušné

E-a Nuč 4, 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edle

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

4
Láju. posesívni' reflexívni'

" v cíně ueni' bída nadživati' ^v vlastnovacích
zájmech, kde smysl je jasný a ueni' utváří
svojí zduřaviti' "

< Světe nám svou volu

S. Světe nám volu >

Ed. Uo. NR 22, 204
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Eisner, Pavel

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jevy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

1974

1974

Adj. ve funkci vlastnosti oblibené

174 byt tvářlouz', povídlový, Evedbílouz'

zastara jeste čarkeji

175 hočkám za ta slova pochvalit čestine i lidi těchto

" slov uživapci "

Eisner Chrást 477

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. zpodstatnělé - neutř. - jazyk

... přeladatel tu divadelní hru přeložil z německého
je to velmi krásně uveřejněno; pravda, zloťeť u nás ještě
dlouho, asi tak do r. 1910 by chyběly u nás pořadí ještě
o jedinečném smyčce přeložené z francouzského, z ital-
ského, z maďarského - ale to již velmi živě pro-
testovaly jak naše j-ové vědomí, tak i j-ova sbírka
bezfearntí; a dnes je to věcí bohužel snad
už opravdu nemožné.

Eisner Archiv 152

Botanické termíny ze slovan. j-ů

bazanovec z pol.

orobinec, plavun, jenišůš z rus.

marhamě, ochmet ze srb.

Eisner Čes 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo složené

puristé měli k ušívání dvacet jideu
snad proto, že to není v ušívání
úzus: jedenadvacet - kvězil

 Eisen Chrámu 612

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

člen
Gisner, P.

— Čistina bez členu

žup. XXIX Chrástku 246

1964.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Člen
Kisner, P. — Člen

✓
"že nedostatek člena může být zdrojem neoblí-
vosti bezděčné i nepravdivosti zcela úmyslné,
ale i dvojnásob odformy, protože se pachatel
lži může sňovat za jazyk. Je to j-ova
záhada odčinitelná, dále-li pozor na skutečnost
a pravdu, za druhé, pak pozor na jazyk, ..."

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Chrást 246 197

Deminutiva

43 nekt. abstracta deminutivum vyčíslení (osudečel)
živitel

44 ikony: cítěčel, smutečel, náhodice, štěstě

Ermen Čes 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Deminutiva

"rectus' ednobetny" : ženšča, mužiček,
hospodžička

"je v nich uarlivost, šera' pjsobi' jako
klasický vovětiv".

Einzelnummer 46 302

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Diminutiv

„Hojnosť diminutiv v čestnej hla již uveďdnom
nápadná i našim lidem. Čelákovské žitná hnuš
s čimami⁴ žitk zdobučiněček, jímž uveďdly
nadel / svůj fiedlad Jessoerovžk idyl, a Kollar
vlozil do svého „Čestofisu“ prudrou fitifidu proti
čestžiu zdobučiněku (str. 446). Uap pravdu
postud, že se s diminutiv musí uáramně opatně,
je to vgrazivo velmi chablostive, barvivo velmi
vdatně, due řapž na velž díbati vody, co je
víc, xodi, ...⁴

Eisner Chrám 78-79

Diferenciace vy'focitel

306 bedna x futna, magistr x mistr, apatyra x putyca,
advokat x fojt, papez x pop, probost x profous,
abatysa x pepsyca, pacht x fajt, ksaft x cseft,
dalle x dalle

309 frejir (arch.) x frajer x frajirst
(lid., vulg.) (lid. poezie)

kon-Lubina → Lubina stare'
→ Lubina nove'

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čes

Firmy a úřady - výsměch jim

Mandlošmaň, Vejcolín, Mouchomaz
Nafyřozdar, Štencolub, Dortoslád,
Vanilovona aj.

Eisner Čes 776

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Genitiv zápor.

610

"zářemá' doroča"

"že, jež zabil sám a vysvobodil princeznu českou,
jmenuje se František Pavučík
až Kollár píše "genitivum ochmelčarstv' "

Čelakovský: "létovali genitivu místo aruzabivu až přeliv"
po našem jazyku se rozložilo ... (v rocech Jessnerových
(Čestmír II 375)

< že mi ta svadlena nepřijese do večera bědi balových
Idyll 1830

zatu! >
< kečběl lys jsté jedného zářemá? >

611

"kaldy kmiti dobrých, lepších, nejlepších jsou navzdory
zueřvaricem"
"teror genitivu"

Frídač Manfasantova kmitáča od Václava
< Leroy: Ale ja' nemám brádu. - Hladí se
Forester: Ty' nemáš brádu? -
Eimer Chrámu

Helotirace vyřizující

policijst, pečivob, eslekt, rajzaš, fabrišant, brojle,
foto, kaudle

Eisner Čes 270

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zuf. - ti

609 " z úst moderního autora je to strojenost, která je muohdy
v rozporu s rytmem našich vět a našeho myšlení "

610 Masaryk přestal psát 1895: "proferoribus"
nevhod. moravismus na -t
poddělil: J. Holický, nejstarou dobu i J. Vokelický

Eisner Chrást

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Inf. - 71

"Ostatně lze právě taková nejpravidelnější i zcela
slušně omezit úsporně užíváním infrastruktury
na - 71, již z toho nadmíru důležitým sledem
ne méně přizpůsobit bez toho již jen jednoduše
kapacitami."

Eisner Kralupy 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Inf. - ti

Představte si toora, který by ústně chtěl něco
plátni. Vyrazili byste s ním dveře, já nepůjdu. ' >

Eisner Chrást 10

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Instrumental predikátory (ady)

- 496 Jan Gebauer se vysmíval: Lauda je kleou
pro Ga: nejdražšísi' j-ova' absurdnost
Eisner: ucbudou čisti' lidé' asi tak za 10 let prát?
"není to nijak' živý' uves - je to papír;"
"je to sprostá' čťor'"
"Kochus, co je svou věčnou bytostí a trvale a bez
ustání a k moci své imanence a svého předurčení,
chce v doplňku nominativu; sdežto co je jen z moci,
náhody a obolnosti, jen je v nejširší, třeba jen
fickodně anebo jen funkční, foričně, situacně,
ma' doplňkový instrumental - a ma' jej patrne
práve proto, aby se ta neimanentnost odlišila
od existenci' imanentnosti."
jiem Světan X Světanem "to by mohla být jee urážka"
1/.

Instr. adj. v predikátu

Novela k zákonu o sociálním pojištění bude zájme
vítanou u všech zájemců >

„křovadilost“

„nedovzdělanost“

Ernest Černý 567

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Just. predikat. ady.

[Boze] učin, at uschne ruda, ktera' najise,
se touha je' zeleuou

 Eisner Chrdm 660

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita ze starší brzy

Typ: slovní zářad -o + objekt

pasobník (Desatero), hlodokůstka (16. st.)

Eisner Chrást 539

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita ze starší l-ry
Typ: objekt + subst. ze sba

kristalový (Par.)

- ac: mikrosvět (Přel.)

- ec: duchovněc (Zklm)

- el: ráj. des (Přel.)

o: hnojbyd¹⁴

-ice: jistbometice (Tradl.)
skučo -u-

-ra: dvostrábla pírvice (Vel. Kou.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Eisner Chrást 539

Kompozice ze starší l-ry

Typ: atribut -o + subst.

Ha: Evroprisaha (Kom) ~~set~~

-ec: chytromluvec 'sofista' (Kom)

krasomluvec (Vd., Blah.)

-ka libolička, liboušička
chládoležka (Chelč.)

Eisner Clradu 537

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita ze starší l-ry
typ: abribut -o + adij.
-o i

-u' : kulotržný (warotržný) (SH4)
sladkokusná řeč 'ulisuá, libá' (SH4)
krasomluvnost (Vel., Polah.)

Eimer Chrámu 539

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozice v ^{literatuře} Labirintu Kou.

členové redakčního soudu: Talchciim'č,
Darmoblach, Křivoněd, Právotah
Sváčurád, Sluchosud, Stranobij, Osobolib,
Zlatomil, Larober, Maloněd, Ledbýl ...
„fukanna' v'razivost'“

Eisner Chraim 539

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita - v literatuře

542 Bridel, Lantoha, D. Mareš

543 Jungmann, Ant. Mareš, J. Květa, V. Hauda (RZH, RKD),
Čelakovský, Chmelařský, Komářík, Šafářský,
Neuhäusler

544 Kollár, M. Z. Polák, Kvárnický, Eben

545 ~~Eben~~, Nebesky, Halaš, Sv. Čech, Munda

546 Šurdič, Valdař Šolc

547 Nežval, Palivec

Eisner Chrást 542-547

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita v literatuře Poláků

„M. Z. Polákov slovník vaz jalozto barniču

Eisner Chrást 546

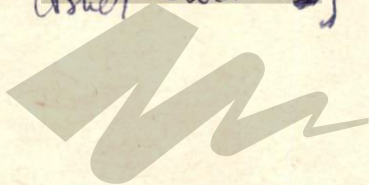

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita Populativní
modifikace slova

ponořouhý, široširý, černočerný, justopustý

Eisner Chrást 539

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

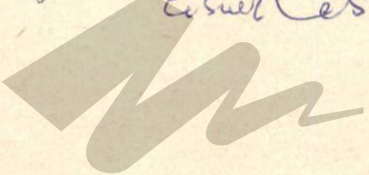
nada'vky

200

„Čes. slova & nada'ování a klen' ^{slovuší} ~~čes.~~ vy'pí'čkami
mordie', bergot, himlbergot, krucifix laudon,
krucifixal'fagot

201

často z vojau' frostidi' ^u
Eisner Ces

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Uobilitace slov

pyl, kousti, kucej^{kuoj} - kurisany
vatra - slovad.
or - germ.
Zhyuz - domaci

} dues uermentelue
foetibus
"prolatum vites"

Eisner Čes 270-7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Homieator ve fundici vobatoru
u prijmeni

← Pojdte se unoy pane Kováče →

" v čestné j k užt cloveka vzdělaného (jen
z nich, zcela jiná z užt lidu) osloveni' uerulo -
něně, ke prijmeniu výrazem despektu, uericty
alexpon' zastřené, uerdy, uerdy uerly o'rate' "

Číslo Chráta 46 226
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nom. pl. -i u. -ové

medici, chemici, botanici, filolozi, pedagogi

"hvary 'kolegiální'"

umohdy "s poslátkem humorů"

"j-ová grobsta"

Eisner Chrást 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Oděv - výčet cizích proků
Cisner, Čes 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ovira'm'

↳ Jdou se umou, pane leova' & !

„... v cistine je z ust clovera vzdelane ho-
jen z nich, zcela jinak z ust lidu) osloveni
hesloneimur prymemim yrasem dypetru,
michy akspan kashine, nedly ipah velmi odaté;
a zcela tak i ovira'm' (zase jen z ust vzdelan-
covih!).

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
Eisnerův Ústav 2/6 226
MUZEUM

Ovčáři

u čes. lidu

"výchovu sousedů a jiným způsobem z lidu (typ:

Uhladařství, pojďte mi pomoci z tím prádlem!)

a ovčáři lidem, jež požádá za společnou
nadvládu (typ: úcty k lidem, pro tak hodná!)"

"Víte, že máme ovčáři požít, ale nikdy jich a obdiv k nim!"
Foto mešit

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Quiroyzani'

< Co jste mi řekli >

< Jestli byste mi mohli ... >

"zmečeni", "goust' doronala' a doronana' "
"ohavné j-ové parchaustov' "

u B. Němcové v listě nakladateli Rozpisilovi
26/3 1855

| "lomcovci" Moravské
forora Slučnice

ZEMSKÉ
MUSEUM

Čl. 46 228-5

Onkai'

- < Jarou to ma' dnes Eravatu? >
- < kiska by v nedeli se unou na vylet? >
- < Sel me doprovodit! >
- < Sta se unau az na roh! >

"připravě nad Curiosem" přičítá unia. cin. → impera-
trou
milenecr' onkai'

"stadium vyřámi je už přeloua'no a nebo bylo vůbec
přeloua'no, turz tyřámi val nem' dosud zřecena"

"pohlaví oloueně by to st
Převod onkai' - z dětských vzduší - z přirobují,
že člověka, jemuž on tam, z drobní, z dětských".

starší fauny

Eisner Chráni' 46 227

Parivum neutro -

z. u. stěpánek : bud' líbí hodová'no
Tím sly' bud' zas s cestě da'no

Čelab. : o kódu žiánovú práveo divne' věci
"dokonale nečes. Soustředě"
Eduard Chrást 150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stará afektová

cačky, cirkusy

padací hlady, populariti se smičky, tržební rozpačky

Exner Čís 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Okružal "moravsky"

↳ taticek šli k panáčkovi 7

Eisner Clodius 2/6 224

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Plural v nada'vlech

nadati Eomu volu rohatych

Eimer Chradu 746 325

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Paralia tantum

"čistina je velmi hustě prostoupena farty 1825
nasvědčují zvláštní zálibě číselho člověka
v karibání a vyjadřování pluralistického"

"Zčásti v tom bude forakový rys ruzena
analytického."

"... čísla dříve ráda prožívá hmotu i ducha
mnohotně, ... je to dříve s inklinací pluralistickou,
dříve ještě narůstá ve lola život."

Eisner Chrást 74

Poetický

duch (= družina), kus, ser
bled, blod, huť, hřez, chvst, loč, jal, plam, sbřst, lum,
žhu, žvoj, žuň

u J. Vchlicích
čar, a žyera
"kam tak slova a jim podobna' žuňi' obstarožněji"
"než diče Petra Chelčického"
"jsou nám žrad, ba odporu' "

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Číslo Č. 153

Přechodník

"patrně Übergangsmantel"
"ale já tomu nevěřím"

Eisner Chrást 16 301

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Singular iupt.
iud. tyraui'

„Ydi uisto Ydebe, Ydei uisto Ydebe -
tyto singulary nepouod fivodn'c'ub'e', fivopali p'ine
je z ruibny (idosh, fogul'afes, fogovori's,
fodumafes a pod.). U nas jim Horzib'enski
dopomohl Salda.“

uz u Kerudy 24/2 1864

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
K uobli - mnoho prace, než se dovedat'
t'iribovnic' fivodn'c'ub'e'!

Česur Chram 246 232

„Kdy vsak se musi opirat o autorovu nesporou
mrauni osobnost.“ Ueni ve ved. textech

„Uesku a utat'nost u ovedic'ne esejistu, st'eri mi
tyra'auzi je vyznavaem a fochodni.“ 233

Novosel Kovač Karel

"... kdežto Karel Kovač je člověk a tvor foetle
obrazu Božího, je Kovač Karel adresa v tele-
fonu Bernau, kus lidových zbraní v úřed-
ních listech a papírech, kvalifikované
komisi zlepci a zručnosti člověk (jen
u Madarů ve). 4

MORAVSKÉ
ZEmské
MUZEUM
Eisner Chrást 46 226

Sloword - antepozice X postpozice atributu

vouna' mařina X mařina vouna'

domáci' ročka X ročka domáci'

solny' sloup X Lyselina solna'

foradi' subst. + adj. bylo ve skarsí' čestně

daleko bojnejší

bojné ve Šaldy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

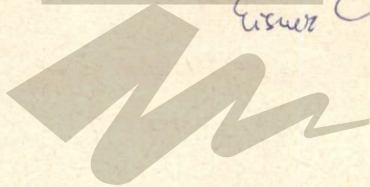

Slovesed - příslouhy

od 90. let 19. stol. do 1920

< tam vykoufal se v Labi >
"ferverzní foxice" "navštívenka čes. iudeligentů"

Eisner Chrást 613

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovoed - přelouča

Jungmann v předl. Schillerovy Rudavický

A se, diva

živa ...

"nikdo z nás velkého vládnout následovat
nebude"

"přeloučky nejsou žádné šatule hejbejte se"

"fráve duchovní otcové dušičkám puristů nás
přidržívali & postupně invertovaní přelouček"

<jobem vy Coupal se v Labi>

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslo: Chrást 524

Složeniny

338 utvořené proti vlnu

339 Elsa-maz, Amor-lesk, Luna-kreim
X-paprosy

Československo
Československo

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Svěžky ze starší C-ry
Typ: info. + objekt

Saxinota (Blahoslav), hledička (16. st.), fidejvál (Hus)
mušilka (Blahoslav)

Eisner Chrást 539

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Spřízeň, typu Eazisvet
impt. 2. os. sq. + objekt

537 vydrážděch, uelhuba, thuchuba, uoči hub, dusfivo,
morifivo, drzgreše, drzmušez, valibud, pudivito,
lazimír, vodčilost, strašpytel, fotinoha, budiz-
huičemu, dřepdoma, ušrind, žipal pello (zaruame-
nal M. Weingart), otevirhuba, vitichvošt, varibuchta
Klati svet (= tulaš, u 9)

srav. franc. lai-ueant
crève-cœur

angl. cut-purse, cut-throat, do-nothing
lack-brain

538 expres., odsudiva', kauliva', fosmešua'
Eisner Chován

Subst. verb.

... Etrom čístim vlastně milujete?

... Čestim poučením, zahájením, přímím při
schvalování, popíjčování, nádob na popel?

Lisner Chrást 7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Tituly - Eisner

- 469 "úvod zvláště oddaný ceremoniale titulatur byva'
zpravidla i úrodem šlechtu, uelidně vadi jazykem
narodilou, uici jedinečnu cizím i svým"
"je ujal'a osobní hodnot, důstojnost, ujal'a osobitý' funkcí'
Charakter"
"Kdím se za úrod, v ueně se říká: pane soudruhu
pane uarladateli"
- 470 "diefunkce mužnosti a všeho, co s mužností souvisí"
"z uí plyne"
"titulaturitís"
- 471 "Eisner Chrámu"
- 473 "A uimnete si, drazi: paneu světa jsou z uarodit'
ty, u šlechtě uení titulatur."

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUSEUM

Univerzita

balovy
vaclavy (hruby)
Vaclava
Petru
Stodova

"Zo dovedeme od jmeu vlastnich bal, krave, se sruce-
nosti a jednodusnosti tak dokonale utvorit
jmeu obecna, tot jedna z udelter prodokonale
jmeu a presne mechaniky pripomove v cet."

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Československo

Vokalizace předložek

<nade k^vi s^u>

" pověra, že takové vokalizace vnesl do básnické
mluvy J. Vrchlický a jeho škola "

mnogo v obrozen. poezii

uča : <Ve srdci jeho strašný žal >

i u učara : <nade ulavou >

Eisner Chrást 524

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Volativ

"Co do nahrazování volativu nominativem
vzuseje Matthesius na zřejmý vliv německý,
ale jen patrně vliv dělců!"

viz v. Matthesius NR 7, 5

Eisner Chrást 246 331

MORAVSKÉ
NĚMECKÉ
MUZEUM

Anna! - asi to není germ., v Kral B
X Aničko! (I. Sam. 18)
Slečno Anno! (s titulaturou)

+

✓

Výpis z pro předměty v bytě

almara, šifonier, fotel, lampa, lustr,
váza, koberec, stůl, divan, gauče,
gauč

"a jak to chce ukázat o soběstačnosti hospodář.
civilizační, kulturní"

Číslo Čís 164

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Podstat. adj. neut.

2 Chinezské příklady (Kučka, Pantheon III 173)

podle příkladů aus dem Chinesischen
kř a šaf

u Ver.: 2 německé, 2 francouzské

Eisner Chrást 1/6 408

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Afixy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

do -

"skvělé zařízení, ta předjona do -
doplacují se, dopracovati se čeho, dovezl, řáti,
dopraviti ... dovésti dverě
dobělavka
mimčína vychází ze srovnání ch~~de~~

Eisner Čes 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ne- „intenzivacím' zářory afektivní“

nestoira, nehorázný, neurvalý, nevdý,
nevráží, nevrážití, zanevřítí na slovo

„logické“ (nesmyslný)

 Eišner Chrást 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vek- X arc-

vedit's // arcidit's

X jen arcillat, arcilot, arcidit's

Eisner Chrást 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ak

lid. češ. příjmu perorativní přeměny funkční v příjmu
s citovým obsahem přiboravým, kladovým

Václavaš, Karlaš, Liegraš

Tylaš, Svandaš

X Přílohy cizí

ad. divadla

ostrov Střelaš

X buržoaz. Slovany,
Žofin

Eisner Čes 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-dusly', -uáusly'

napi. veličaludy', krositaludy', veličanadudy'

" přířona ... y jadriny, že něco spěje k chorobě
zvané elephantiasis "

Eisner Chrást 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-árna

"výběná věc"

medáárna, ocelárna, správkárna
výhody proti všem.

Eisner Čes 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-on^v

neolog. Celalouděto : mladon
Kollariv : belon, černon vrami⁵

Eisner ma' "fudovj' odpor & frifane -on"⁴
fudovna' poetičnost³

Eisner Chvala 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ost

goethovská
šaldovská

Eisner chvála!

Eisner Čes. 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-tel x -č

uakladatel knih x — č uhlí'
sběratel obrazů x — č hadří
vozitel právo x — č brámen
hudební muška x ~~hudební voz~~
buditel x hudební

„cíinnost odhárta, duševní, intelektuační“
x „cíinnost hudební“

MORAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM
283